

Kulturvanor i Sverige 2020

Kulturfakta 2021:2

Postadress: Box 1001, 405 21 Göteborg

Besöksadress: Södra Vägen 54

Telefon: 031-395 20 00

E-post: info@kulturanalys.se

Webbplats: www.kulturanalys.se

© Myndigheten för kulturanalys 2021

Omslagsillustration: Anna Lena Mayor Ekeblad

Formgivning: Bazooka

Myndigheten för kulturanalys

Kulturvanor i Sverige 2020

Kulturfakta 2021:2

Innehåll

Förord	5
Sammanfattning	6
De vanligaste kulturaktiviteterna 2020	6
Skillnader i invånarnas kulturvanor	6
Kulturvanor i förändring?	6
Inledning	8
Data från SOM-institutet vid Göteborgs universitet	8
Disposition och läsanvisning för tabeller och diagram	10
Museer, utställningar, natur- och kulturarv	12
Resultat i korthet	12
Tabell och diagram för museer och utställningar	13
Tabell och diagram för historiska sevärdheter, fornminnen och naturreservat	17
Bibliotek och arkiv	21
Resultat i korthet	21
Tabell och diagram.....	22
Scenkonst och musik	25
Resultat i korthet	25
Tabell och diagram.....	26
Gått på bio och sett på film	30
Resultat i korthet	30
Tabell och diagram.....	31
Läsa, lyssna på böcker och musik	35
Resultat i korthet	35
Tabell och diagram.....	37
Eget skapande och utövande	40
Resultat i korthet	40
Tabell och diagram för eget skapande	42
Tabell och diagram för eget utövande.....	46

Avslutande kommentarer	51
Kulturvanor i förändring?	51
Kultur tar plats i vardagen	52
Kvinnors och mäns kulturvanor	53
Äldre ägnade sig i mindre utsträckning åt kulturaktiviteter	54
Högutbildade nyttjade kulturutbudet mer än lågutbildade	55
Skillnader mellan stad och land består.....	57
Referenser.....	59

Förord

Myndigheten för kulturanalys publicerar regelbundet rapporter om invånarnas kulturvanor. Kulturanalys samarbetar med SOM-institutet vid Göteborgs universitet som i sina årliga enkätundersökningar ställer frågor om kulturaktiviteter till invånare mellan 16 och 85 år. I denna rapport presenteras resultaten från 2020 års datainsamling.

Studier av kulturvanor är ett viktigt stöd för kulturpolitik på olika nivåer, dels för att belysa läget i relation till de kulturpolitiska målen, dels för att få en förståelse för vilka faktorer som har betydelse för delaktighet i kulturlivet.

Göteborg i juni 2021

Mats Granér
Myndighetschef

Sammanfattning

Myndigheten för kulturanalys presenterar i denna rapport invånarnas kulturvanor utifrån SOM-undersökningen 2020 samt synliggör förändringar över tid. Data har samlats in av SOM-institutet vid Göteborgs universitet, som årligen genomför frågeundersökningar på tema Samhälle, Opinion och Medier (SOM).

De vanligaste kulturaktiviteterna 2020

Kulturaktiviteter som man kan utföra hemma var vanligare än besöksaktiviteter 2019 och under 2020 förstärktes skillnaderna.

Den vanligaste kulturaktiviteten var att lyssna på musik, vilket 97 procent gjorde minst någon gång under det senaste året, följt av att 92 procent såg på film och 81 procent läste någon bok. När det gäller besöksaktiviteter besökte 56 procent historiska sevärdheter under det senaste året, 52 procent gick på bio, 51 procent besökte bibliotek, 43 procent gick på museum och 24 procent gick på teater.

Skillnader i invånarnas kulturvanor

Det finns tydliga skillnader i invånarnas kulturvanor med avseende på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land.

Kvinnors och mäns kulturvanor skiljer sig till viss del åt, exempelvis för olika besöksaktiviteter samt att kvinnor i större utsträckning än män sysslade med eget skapande och läste böcker. Både kvinnor och män såg på film och lyssnade på musik i lika stor utsträckning.

Äldre nyttjade kulturutbudet i mindre utsträckning än yngre. Besöksaktiviteter minskade i alla åldrar men i synnerhet för äldre personer, särskilt för scenkonst och musik.

De flesta kulturaktiviteter var vanligare bland personer med hög utbildning jämfört med personer med lägre utbildningsnivå.

Invånare i storstäder var mest kulturellt aktiva med undantag för handarbete och hantverk samt besök på hemslöjdsmarknader som var vanligare på landsbygden. Invånare i både stad och land besökte fornminnen och arkiv, deltog i studiecirklar eller kurser samt tecknade och målade.

Kulturvanor i förändring?

Resultaten visar att fram till år 2019 kännetecknas kulturvanorna av stabilitet snarare än förändring. Det är tydligt att rekommendationer och restriktioner med anledning av corona-pandemin har påverkat invånarnas kulturaktiviteter under 2020.

Besöksaktiviteter har minskat markant: mest minskade andelen som gått på föreställningar och konserter, följt av bio och museum. Även andelen som besökt bibliotek minskade, men inte i samma omfattning som övriga besöksaktiviteter. Minskningen i besöksaktiviteter bör analyseras ytterligare i ljuset av restriktionerna och rekommendationerna som gällt för kulturområdet under året.

Eget skapande och utövande har ökat något: särskilt stor var ökningen i att spela dator- mobil- och tv-spel. Invånarna såg på film, läste bok, lyssnade på bok och lyssnade på musik i lika stor utsträckning 2020 som 2019.

Det är dock troligt att vissa effekter av pandemin underskattas, särskilt vad gäller besöksaktiviteter. Referensperioden för SOM-undersökningen omfattar nämligen även en viss tidsrymd innan restriktioner och rekommendationer tillkom med anledning av pandemin. Det återstår att se om, och i så fall hur, pandemin har mer långsiktiga effekter på invånarnas kulturvanor.

Inledning

Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys) publicerar regelbundet rapporter om invånarnas kulturvanor. Kulturanalys samarbetar med SOM-institutet vid Göteborgs universitet, som i sina årliga enkätundersökningar ställer frågor till invånare mellan 16 och 85 år, bland annat om deras kulturaktiviteter. I denna rapport presenteras resultaten från 2020 års undersökning.

Kulturaktiviteterna presenteras uppdelade mellan olika konst- och kulturområden: museer och utställningar, scenkonst och musik, bio och film, bibliotek och läsning, samt eget skapande och utövande. För varje konst- och kulturområde presenteras statistik om kulturaktiviteterna för 2020 samt synliggör förändringar över tid. Dessutom presenteras skillnader mellan kvinnor och män, olika åldersgrupper, olika utbildningsnivåer samt mellan stad och landsbygd.

Rapporten är deskriptiv till sin karaktär och gör inte anspråk på att kunna uttala sig om samband, orsak eller verkan. Resultat presenteras för både 2019 och 2020 i denna rapport, men effekterna av corona-pandemin¹ blir tydligare i rapporten *Kulturvanor i pandemins tid* som publiceras hösten 2021.

Data från SOM-institutet vid Göteborgs universitet

Data till Kulturanalys rapporter om kulturvanor samlas in av SOM-institutet vid Göteborgs universitet, som årligen genomför frågeundersökningar på tema Samhälle, Opinion och Medier (SOM) i syfte att belysa hur invånarnas vanor och attityder förändras över tid. Nedan beskrivs i korthet SOM-undersökningens undersökningsdesign, svarsfrekvens och representativitet. En utförlig metod-dokumentation från den nationella SOM-undersökningen 2020 finns tillgänglig på institutets hemsida.²

Datainsamling, urval och svarsfrekvens

Datainsamlingen pågick mellan september och december 2020 och enkäten skickades främst ut som brev, men respondenterna kunde även fylla i enkäten på internet.

Värt att notera är att SOM-undersökningarna ställer frågor om kulturaktiviteter under de senaste 12 månaderna och referensperioden sträcker sig därmed från hösten 2019 till hösten 2020. Detta innebär att den även omfattar en period före de restriktioner och rekommendationer som infördes först i mars 2020 med anledning av pandemin.

¹ Benämns härnäst ”pandemin”.

² SOM-institutet 2021a; Falk, Sandelin och Weissenbilder 2021.

Undersökningen skickades ut till ett urval av invånare mellan 16 och 85 år; totalt ingick 22 500 personer 2020. Det totala urvalet delades in i sex jämnstora grupper som besvarade olika versioner av SOM-undersökningens formulär. Sammanlagt besvarade 11 127 personer enkäten, vilket motsvarar en nettosvarsfrekvens på 51 procent. Frågorna om kulturvanor ställdes i formulär 6 som besvarades av totalt 1 836 personer, men antalet svarande varierar mellan frågorna.³

Överlag är svarsgruppens demografiska representativitet god, med undantag för de yngre åldersgrupperna som är underrepresenterade. Att de yngre är underrepresenterade kan påverka skattningen av vissa kulturvanor, där det finns stora skillnader mellan åldersgrupperna.

Frågor om kulturvanor och bakgrundsvariabler

Frågor och svarsalternativ

De flesta frågor om kulturvanor är formulerade enligt följande mönster: *"Hur ofta har du under de senaste 12 månaderna gjort följande?"*. I denna rapport använder vi även benämningen under det senaste året.

Svarsalternativen är *"Ingen gång"*, *"Någon gång under de senaste 12 månaderna"*, *"Någon gång i halvåret"*, *"Någon gång i kvartalet"*, *"Någon gång i månaden"*, *"Någon gång i veckan"*, *"Flera gånger i veckan"*.

I denna rapport presenterar vi huvudsakligen resultat som avser minst *"någon gång under de senaste 12 månaderna"*, där vi slår samman samtliga svarsalternativ förutom *"Ingen gång"*. För mer frekventa kulturvanor, såsom att se på film, läsa, lyssna på bok eller musik presenterar vi även resultat som avser minst *"någon gång i veckan"*. Beträffande frekvensen av olika kulturvanor presenterar vi resultaten uppdelade på antal tillfällen, men även här summerar vi olika svarsalternativ och presenterar resultat för exempelvis ingen gång, någon/flera gånger i kvartalet och senaste året.

Enkäten i sin helhet hittas på SOM-institutets hemsida.⁴

Bakgrundsvariabler: kön, ålder, utbildning, stad och land

I denna rapport presenteras resultat uppdelade efter kön, åldersgrupper, utbildningsnivåer, stad och land. Kulturanalys har i en tidigare rapport konstaterat att dessa bakgrundsvariabler är särskilt betydelsefulla för förståelsen av skillnader i invånarnas kulturvanor.⁵

³ Falk 2021.

⁴ SOM-institutet 2021b.

⁵ Myndigheten för kulturanalys 2017.

I SOM-undersökningarna ställs en fråga om kön och vi presenterar resultaten uppdelade på kvinnor och män. Vidare ställs en fråga om ålder, och vi presenterar resultaten uppdelade på fyra åldersgrupper: 16–29 år, 30–49 år, 50–64 år och 65–85 år.

När det gäller utbildningsnivå, avser ”Låg” grundskola eller motsvarande, ”Medel” avser utbildning utöver grundskola, men ej högskola/universitet, och ”Hög” avser studier vid högskola/universitet (med eller utan examen).

Avslutningsvis presenterar vi resultat för stad och land, mer precist för alternativen ”Landsbygd”, ”Mindre tätort”, ”Större tätort/stad” samt ”Storstad”, och här har SOM-institutet kompletterat med SCB:s registerdata för boende i storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö.

Det finns även data för ytterligare uppdelningar av kulturvanor per region, subjektiv klass, hushållsinkomst, hälsa och livstillfredsställelse i rapporten från SOM-institutet,⁶ men dessa presenteras ej i denna rapport.

Disposition och läsanvisning för tabeller och diagram

I rapporten presenteras nästan samtliga av de kulturaktiviteter som ingår i SOM-undersökningen, strukturerade utifrån följande konst- och kulturområden:

- museer, utställningar, natur- och kulturarv
- bibliotek och arkiv
- scenkonst och musik
- gått på bio och sett på film
- läsa, lyssna på böcker och musik
- eget skapande och utövande.

Varje kapitel följer samma disposition och inleds med resultat i korthet, följt av tabell och diagram. Tabellen inkluderar resultat från 2020 för samtliga kapitlets kulturaktiviteter uppdelat på bakgrundsvariablerna kön, ålder, utbildning, stad och land. Därefter följer diagram över antal tillfällen, samt en tidsserie. Varje kapitel avslutas med diagram för varje enskild kulturaktivitet för 2019 och 2020, uppdelat på bakgrundsvariablerna.

⁶ Falk 2020.

I tabeller och diagram har avrundningar gjorts till närmaste heltal. För data som avser undersökningsåret 2020 har fördelningen inom grupperna för bakgrundsvariablerna signifikanstestats.⁷ Syftet är att säkerställa att observerade skillnader inom grupperna avser faktiska skillnader och inte beror på slumpen. I samtliga tabeller redovisas ej signifikanta resultat inom parentes.

I det avslutande kapitlet presenteras kulturaktiviteterna samlat och skillnader i invånarnas kulturvanor analyseras.

⁷ Med hjälp av ett chi2-test är det möjligt att jämföra faktisk fördelning inom en grupp med en förväntad fördelning och pröva om den är orsakad av slumpen eller ej. Testerna visar resultat med 90 % sannolikhet.

Museer, utställningar, natur- och kulturarv

Resultat i korthet

- 43 procent gick på museum 2020, vilket är en minskning jämfört med 2019 då andelen var 55 procent.
- 34 procent gick på hemslöjdsmarknad/utställning 2020, vilket är en minskning jämfört med 2019 då andelen var 38 procent.
- 33 procent gick på konstutställning 2020, vilket är en minskning jämfört med 2019 då andelen var 40 procent.
- 56 procent besökte historiska sevärdheter 2020, vilket är en minskning jämfört med 2019 då andelen var 63 procent.
- 42 procent besökte fornminnen 2020, vilket är en minskning jämfört med 2019 då andelen var 44 procent.
- 62 procent besökte naturreservat 2020, vilket är ungefär lika många som 2019 då andelen var 63 procent.

Färre besök 2020 och störst minskning bland äldre

Invånarna besökte i mindre utsträckning museer, utställningar, natur- och kulturarv 2020 jämfört med 2019.

Utifrån ett längre tidsperspektiv finns en tydlig minskning av besök på historiska sevärdheter och konstutställningar. När det gäller att besöka fornminnen är det små förändringar över tid. Andelen invånare som gått på hemslöjdsmarknad/utställning minskade visserligen mellan 2019 och 2020, men andelen var fortfarande högre än 2015. Andelen invånare som gått på museum ökade från 45 procent 2007 till 59 procent rekordåret 2015 och minskade därefter till 43 procent 2020.

Besök på museer och utställningar minskade i alla åldersgrupper 2020 jämfört med 2019, men mest för personer över 65 år. Andelen invånare som besökte fornminnen och naturreservat ökade i den yngsta åldersgruppen, medan andelen minskade för den äldsta åldersgruppen.

Kvinnor besökte utställningar och män historiska sevärdheter

Kvinnor gick i större utsträckning på utställningar än män, medan andelen män som besökte historiska sevärdheter, fornminnen och naturreservat var högre än andelen kvinnor. Museibesök var den mest jämställda besöksaktiviteten. Både kvinnor och män besökte museer, utställningar och historiska sevärdheter i mindre utsträckning 2020 jämfört med 2019.

Besöksaktiviteter var vanligast bland högutbildade och skillnaderna förstärks

Personer med hög utbildning besökte i större utsträckning museer, utställningar, natur- och kulturarv än personer med lägre utbildning. Tendensen är att skillnader i besöksvanor mellan olika utbildningsnivåer förstärks 2020 jämfört med 2019.

Skillnader mellan stad och land för museer, utställningar, natur- och kulturarv

Gå på museum, konstupställningar, besöka historiska sevärdheter och naturreservat var vanligast i storstäder. Personer som bor på landsbygden besökte hemslöjdsmarknader i större utsträckning än invånare i tätorter och städer. För besök till fornminnen fanns inga signifikanta skillnader mellan stad och land. Besök på museer, utställningar och kulturarv minskade i både stad och land 2020 jämfört med 2019, medan andelen invånare som besökt naturreservat ökade i storstäderna.

Tabell och diagram för museer och utställningar

Tabell 1. Besöksvanor för museum, hemslöjdsmarknad/utställning och konstupställning 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

	Museum	Hemslöjdsmarknad/ utställning	Konstupställning
Samtliga 2019	55	38	40
Samtliga 2020	43	34	33
Kön			
Kvinna	(44)	39	37
Man	(43)	28	29
Ålder			
16–29 år	49	29	(32)
30–49 år	54	34	(34)
50–64 år	42	38	(35)
65–85 år	33	32	(32)
Utbildning			
Låg	20	23	12
Medel	39	33	28
Hög	57	39	47
Stad och land			
Landsbygd	35	42	25
Mindre tätort	36	30	24
Större tätort/stad	43	32	33
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	61	35	53

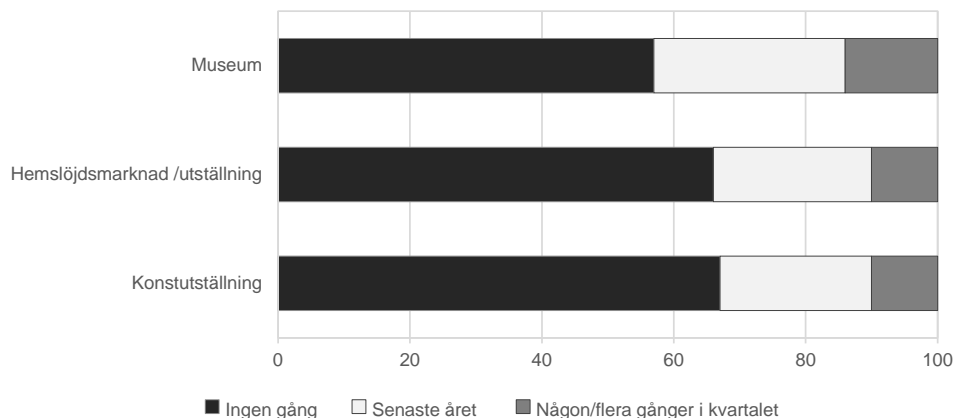
Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes avser ej signifikanta skillnader inom gruppen för bakgrundsvariablerna.

Exempel 1: Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln kön, innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan kvinnor och män.

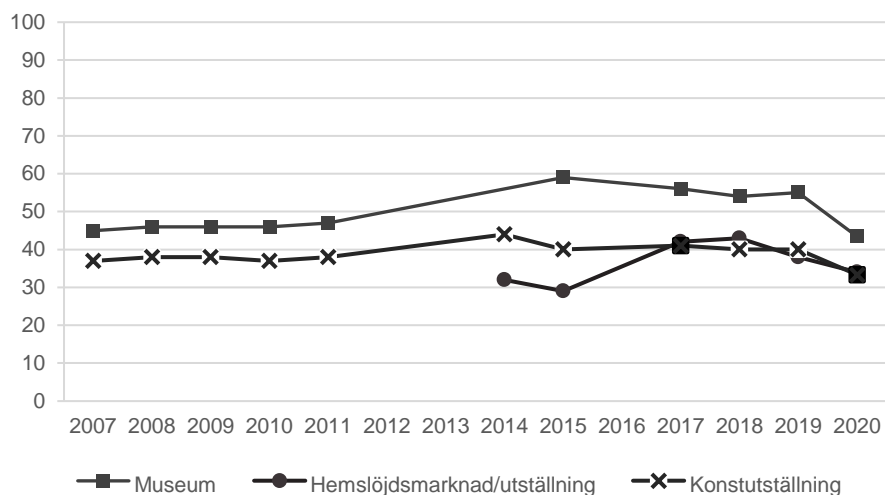
Exempel 2: Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln ålder innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan åldersgrupperna.

Figur 1. Besöksvanor för museum, hemslöjdsmarknad/utställning och konstutställning 2020 uppdelat på antal tillfällen, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

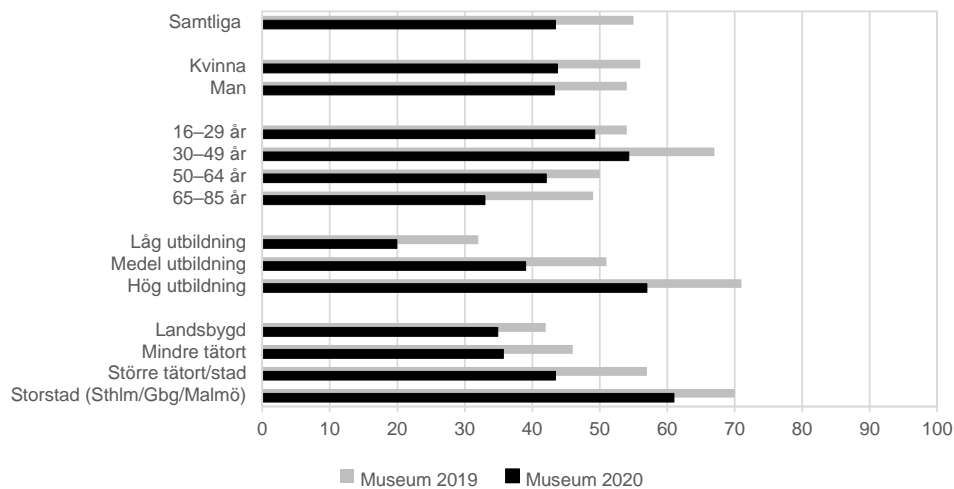
Figur 2. Besöksvanor för museum, hemslöjdsmarknad/utställning och konstutställning 2007–2020, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2007–2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Data saknas för 2013–2014 samt 2016.

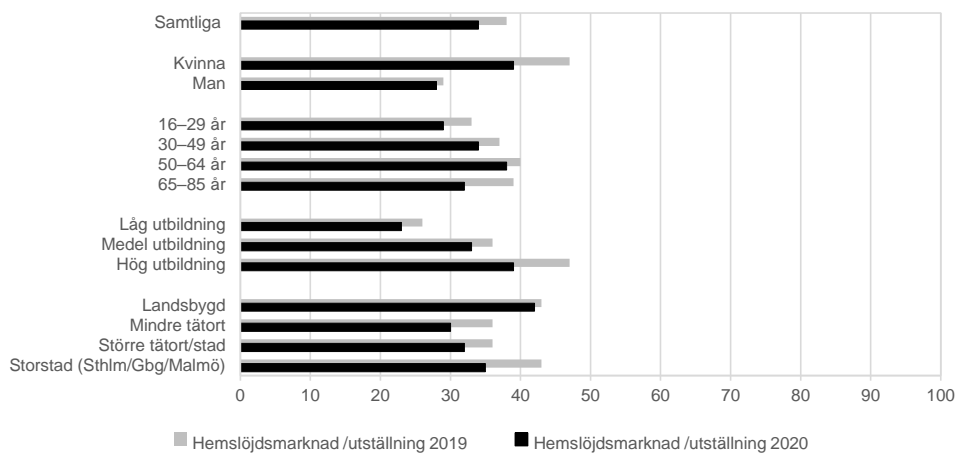
Figur 3. Gått på museum 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna.

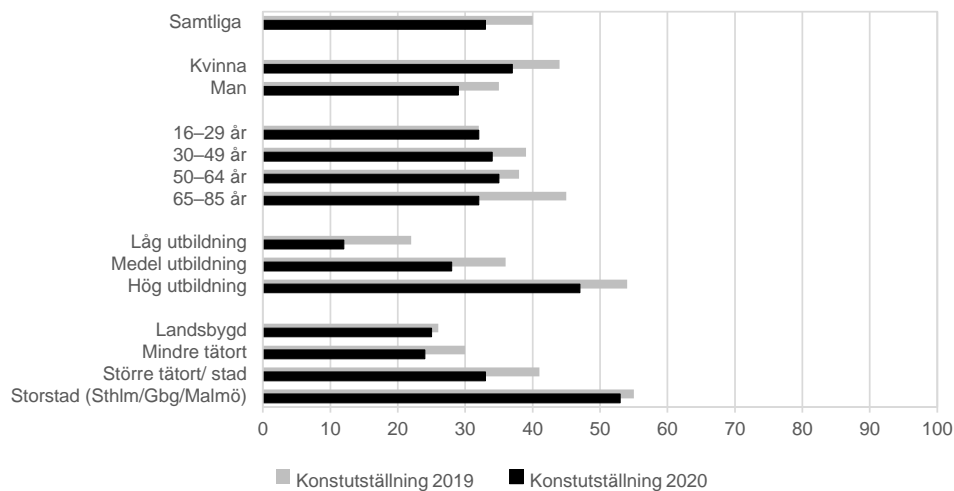
Figur 4. Gått på hemslöjdsmarknad/utställning 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Figur 5. Gått på konstutställning 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Tabell och diagram för historiska sevärdheter, fornminnen och naturreservat

Tabell 2. Besöksvanor för historisk sevärdhet, fornminne och naturreservat 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

	Historisk sevärdhet/ byggnad	Fornminne	Naturreservat
Samtliga 2019	63	44	63
Samtliga 2020	56	42	62
Kön			
Kvinna	53	39	(60)
Man	58	47	(64)
Ålder			
16–29 år	62	44	72
30–49 år	68	51	74
50–64 år	57	45	60
65–85 år	42	33	48
Utbildning			
Låg	28	26	39
Medel	51	39	58
Hög	71	53	73
Stad och land			
Landsbygd	52	(47)	61
Mindre tätort	49	(41)	57
Större tätort/ stad	56	(42)	61
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	64	(42)	70

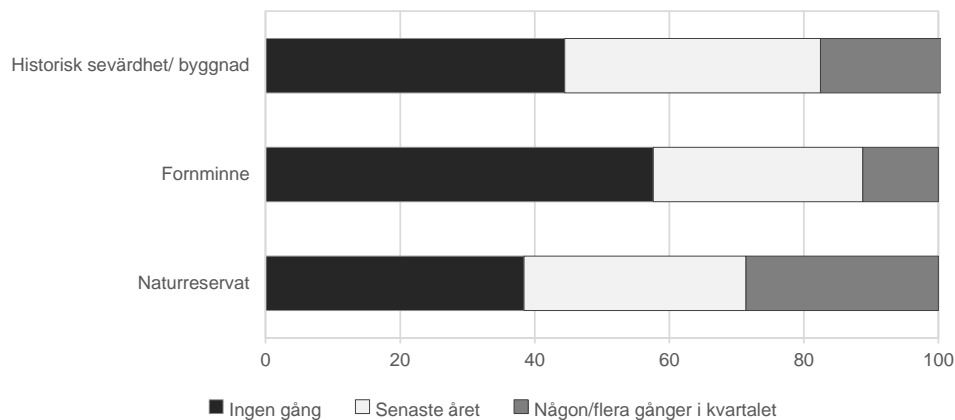
Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes avser ej signifikanta skillnader inom gruppen för bakgrundsvariablerna.

Exempel 1: Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln kön, innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan kvinnor och män.

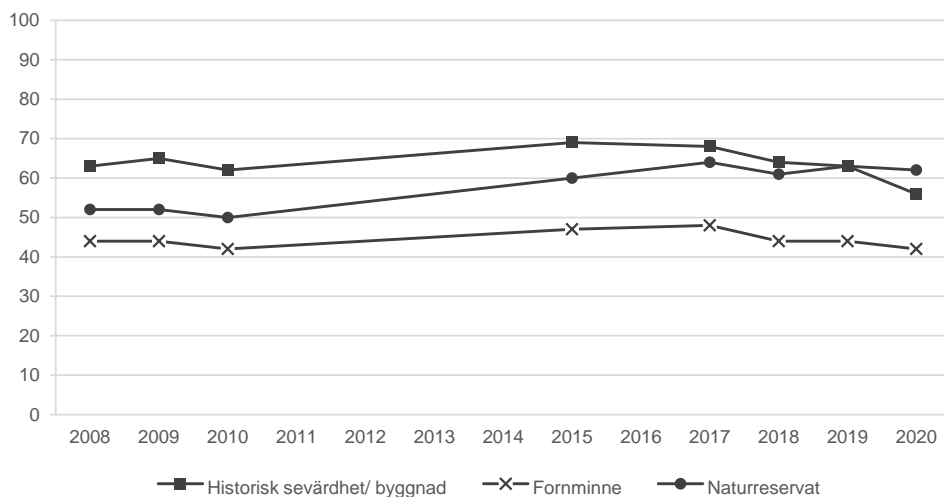
Exempel 2: Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln stad och land innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan landsbygd, tätort och stad.

Figur 6. Besöksvanor för historisk sevärdhet, fornminne och naturreservat 2020 uppdelat på antal tillfällen, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

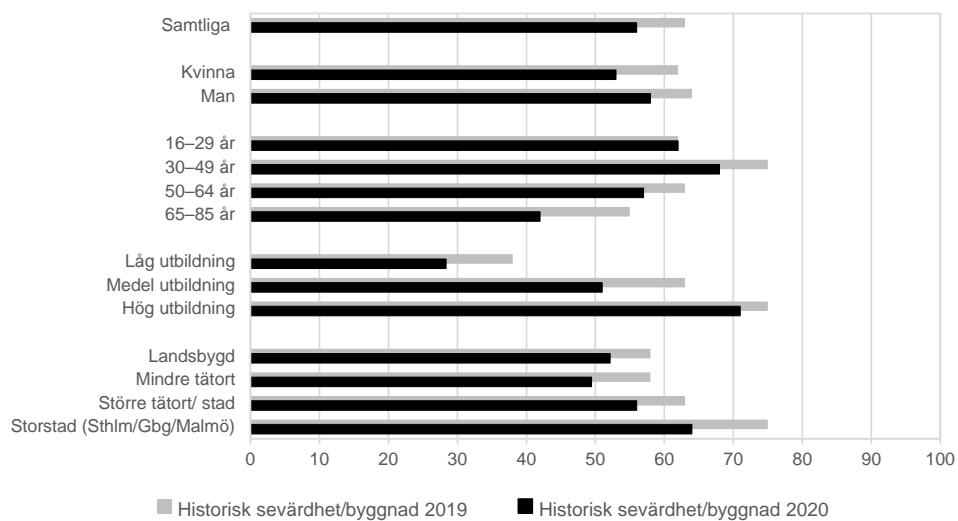
Figur 7. Besöksvanor för historisk sevärdhet, fornminne och naturreservat 2008–2020, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2008–2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Data saknas för 2011–2014 samt 2016.

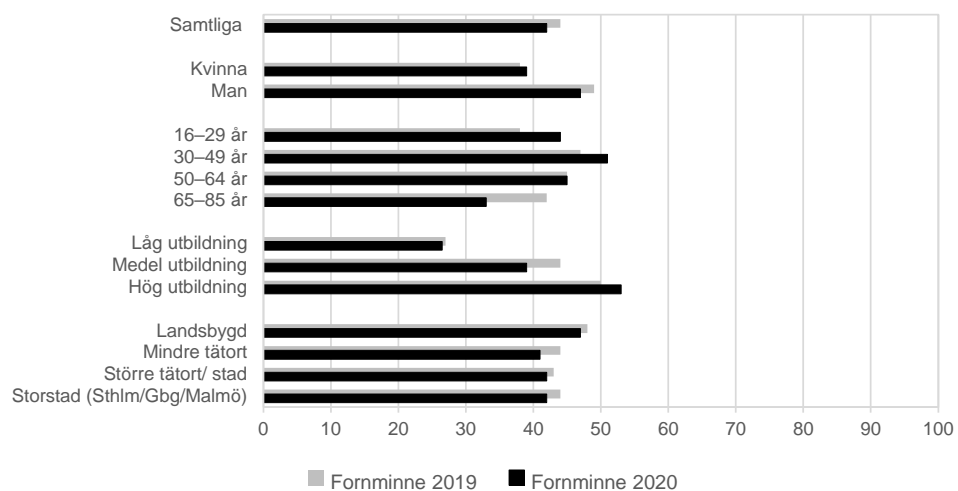
Figur 8. Besökt historisk sevärdhet/byggnad 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna.

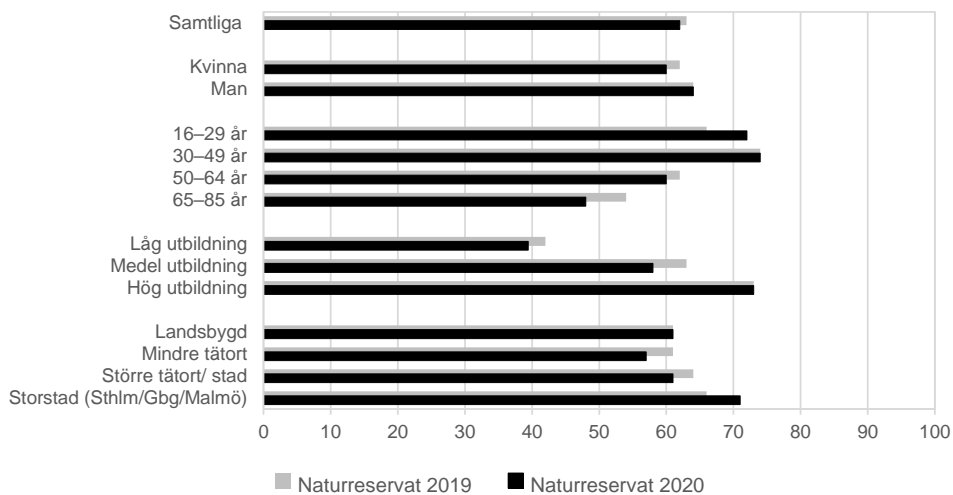
Figur 9. Besökt fornminne 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Figur 10. Besökt naturreservat 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Bibliotek och arkiv

Resultat i korthet

- 51 procent besökte bibliotek 2020, vilket är en minskning jämfört med 2019 då andelen var 55 procent.
- 7 procent besökte arkiv 2020. Det är första året frågan ställts i SOM-undersökningen.

Färre besökte bibliotek 2020, men andelen varierar över tid

Invånarna besökte i mindre utsträckning bibliotek 2020 jämfört med 2019. Biblioteksbesök varierar dock över tid och andelen var som högst 69 procent 2001 och som lägst 50 procent 2011.

Kvinnor gick i större utsträckning till biblioteket än män både 2019 och 2020, medan män besökte arkiv i större utsträckning än kvinnor.

Besöka bibliotek och arkiv var vanligast bland yngre personer och högutbildade

Yngre personer besökte i större utsträckning bibliotek och arkiv än äldre. Andelen som besökte bibliotek minskade mer för personer över 50 år 2020 jämfört med 2019.

Personer med hög utbildning besökte i större utsträckning bibliotek och arkiv än personer med medel eller låg utbildning. Skillnaderna mellan utbildningsnivåerna minskade dock 2020, då andelen personer med låg utbildning som besökte bibliotek ökade från 29 procent 2019 till 33 procent 2020.

Besöka bibliotek minskade mest i tätorter

Invånare i städer besökte bibliotek i större utsträckning än personer i mindre tätorter och på landsbygden. Av storstadsborna gick 56 procent till biblioteket både 2019 och 2020 och andelen var även oförändrad för invånare på landsbygden, 42 procent. Däremot gick invånare i tätorter i mindre utsträckning på bibliotek 2020 jämfört med föregående år. Det fanns inga signifikanta skillnader mellan stad och land när det gällde att besöka arkiv.

Tabell och diagram

Tabell 3. Besökt bibliotek och arkiv 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

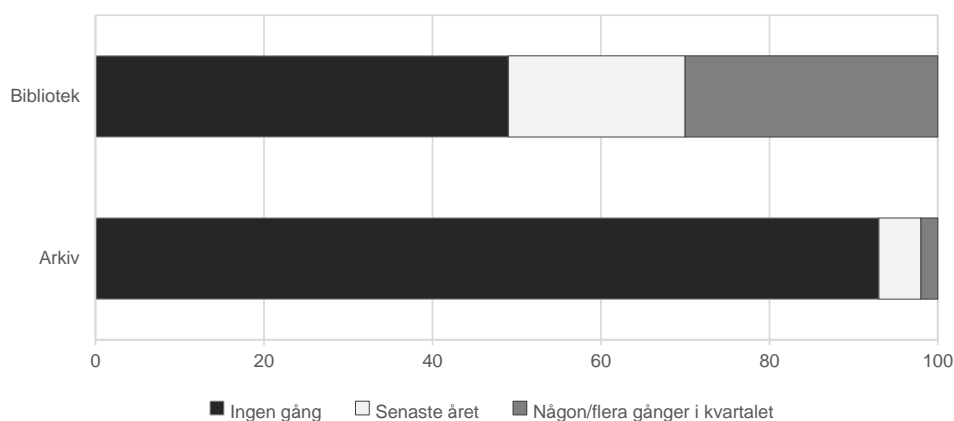
	Bibliotek	Arkiv
Samtliga 2019	55	saknas
Samtliga 2020	51	7
Kön		
Kvinna	55	6
Man	46	9
Ålder		
16–29 år	61	12
30–49 år	61	8
50–64 år	43	7
65–85 år	44	5
Utbildning		
Låg	35	6
Medel	46	6
Hög	63	9
Stad/land		
Landsbygd	42	(5)
Mindre tätort	44	(7)
Större tätort/ stad	55	(7)
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	56	(9)

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes avser ej signifikanta skillnader inom gruppen för bakgrundsvariablerna.

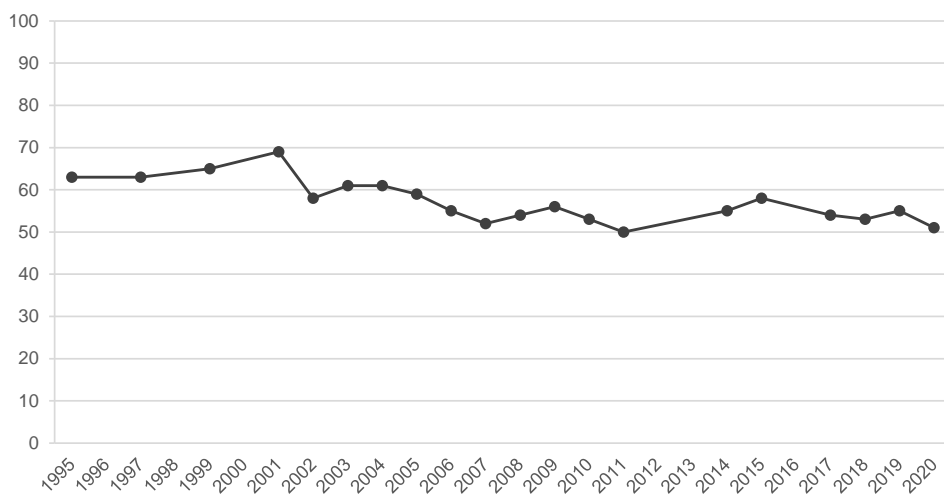
Exempel: Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln stad och land innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan landsbygd, tätort och stad.

Figur 11. Besökt bibliotek och arkiv 2020 uppdelat på antal tillfällen, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

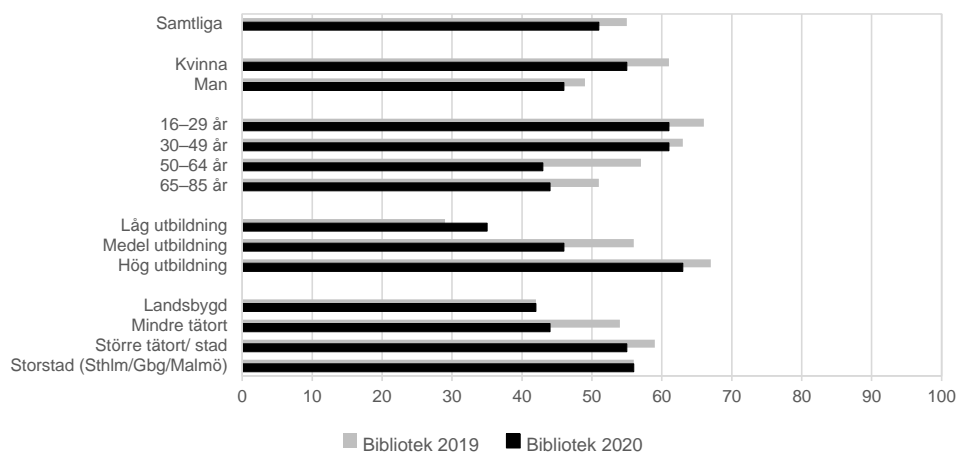
Figur 12. Besökt bibliotek 1995–2020, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1995–2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Data saknas för 1996, 1998, 2000, 2012–2013 och 2016.

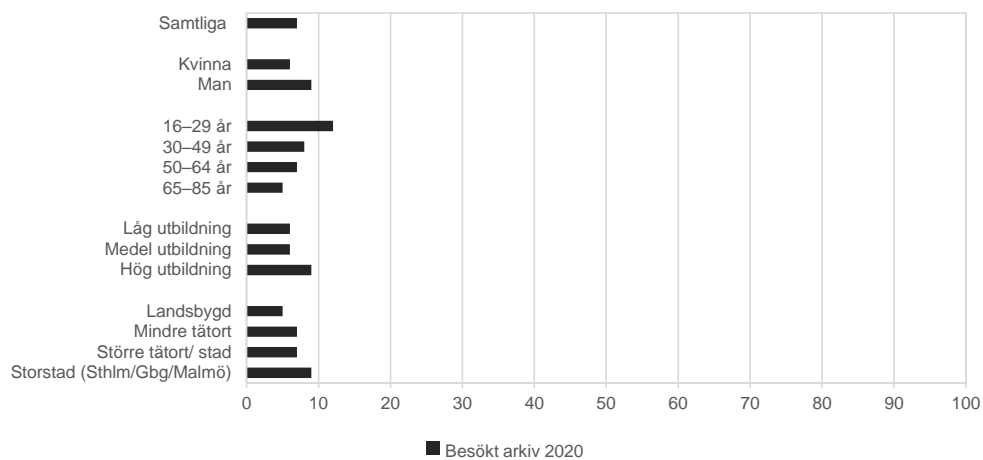
Figur 13. Besökt bibliotek 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Figur 14. Besökt arkiv 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Scenkonst och musik

Resultat i korthet

- 24 procent gick på teater 2020, vilket är en minskning jämfört med 2019 då andelen var 38 procent.
- 21 procent gick på rock-/popkonsert 2020, vilket är en minskning jämfört med 2019 då andelen var 36 procent.
- 13 procent gick på klassisk konsert eller opera 2020, vilket är en minskning jämfört med 2019 då andelen var 18 procent.
- 6 procent gick på dansföreställning 2020, vilket är en minskning jämfört med 2019 då andelen var 10 procent.

Färre gick på föreställningar och konserter 2020 och skillnaderna mellan utbildningsnivåer, kvinnor och män består

Invånarna gick i betydligt mindre utsträckning på föreställningar och konserter 2020 jämfört med tidigare år som ingår i SOM undersökningarna.⁸

Kvinnor gick i större utsträckning på teater, dans och opera, medan fler män gick på rock- och popkonsert både 2019 och 2020.

Personer med hög utbildning gick i större utsträckning på föreställningar och konserter än personer med lägre utbildningsnivå både 2019 och 2020.

Äldre personer gick i betydligt mindre utsträckning på föreställningar och konserter 2020 jämfört med 2019

Invånare i alla åldrar gick i mindre utsträckning på teater, rock- och popkonsert, i synnerhet äldre personer över 65 år. När det gäller dansföreställningar och klassiska konserter, så var andelen densamma i åldersgruppen 50–64 år både 2019 och 2020, men minskade för övriga åldersgrupper.

Äldre personer över 65 år gick i mindre utsträckning på dansföreställningar, rock- och popkonserter jämfört med yngre både 2019 och 2020. Det var dock inga stora skillnader mellan övriga åldersgrupper. År 2019 gick personer över 65 år i större utsträckning på teater och klassiska konserter jämfört med yngre, medan skillnaderna inte var signifikanta mellan åldersgrupperna 2020.

⁸ Teater har ingått i mätningarna sedan 1995, rock- och popkonserter sedan 1999 samt klassiska konserter och dans sedan 2007.

Storstadsbor gick i större utsträckning på föreställningar och konserter

Att gå på föreställning och konserter var vanligast bland invånare i storstäder både 2019 och 2020. Invånare på landsbygden gick dock i större utsträckning på teater och konserter 2020 än personer i mindre tätorter, vilket är en förändring jämfört med 2019.

Tabell och diagram

Tabell 4. Gått på teater, dans och konsert uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

	Teater	Balet- /dans- föreställning	Rock- /pop konsert	Klassisk konsert/opera
Samtliga 2019	38	10	36	18
Samtliga 2020	24	6	21	13
Kön				
Kvinna	29	(7)	19	16
Man	20	(6)	23	10
Ålder				
16–29 år	(26)	9	25	(14)
30–49 år	(21)	8	26	(11)
50–64 år	(28)	7	27	(15)
65–85 år	(24)	3	10	(14)
Utbildning				
Låg	9	3	9	6
Medel	22	5	21	11
Hög	33	9	25	19
Stad/land				
Landsbygd	16	2	17	9
Mindre tätort	14	4	13	8
Större tätort/stad	27	6	21	12
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	38	14	33	28

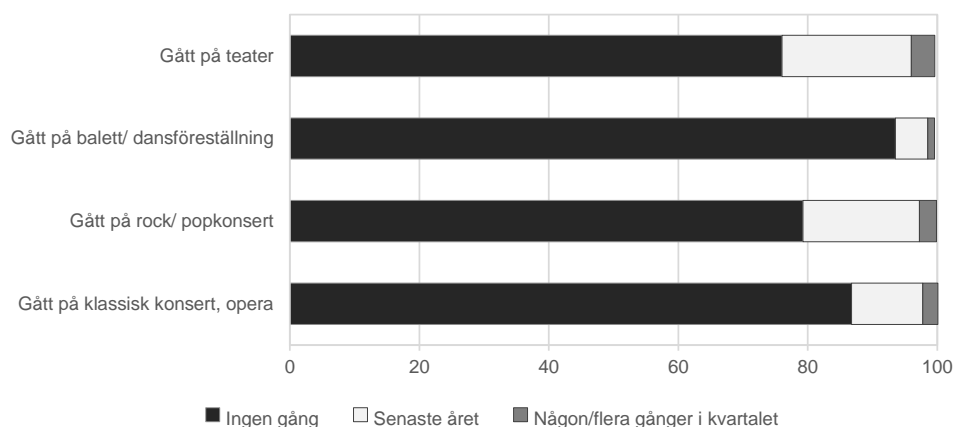
Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes avser ej signifikanta skillnader inom gruppen för bakgrundsvariablerna.

Exempel 1: Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln kön, innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan kvinnor och män.

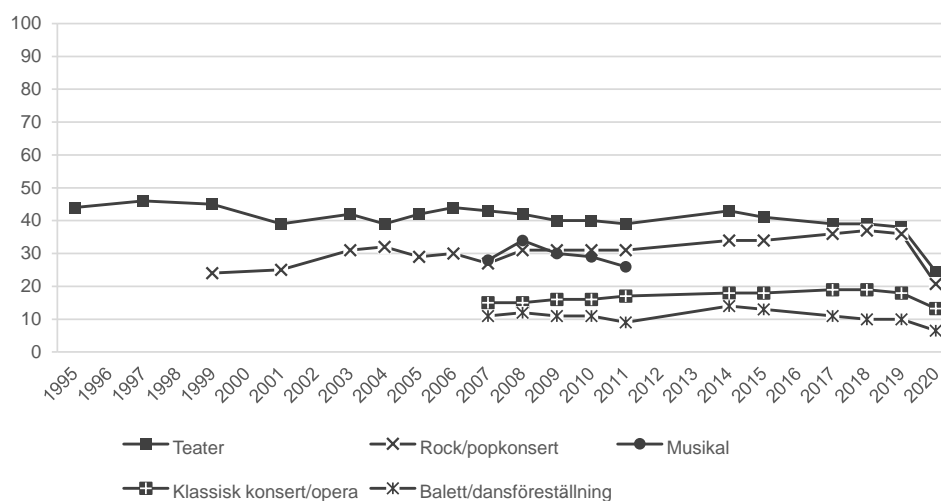
Exempel 2: Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln ålder innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan åldersgrupperna.

Figur 15. Gått på teater, dans och konsert 2020 uppdelat på antal tillfällen, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

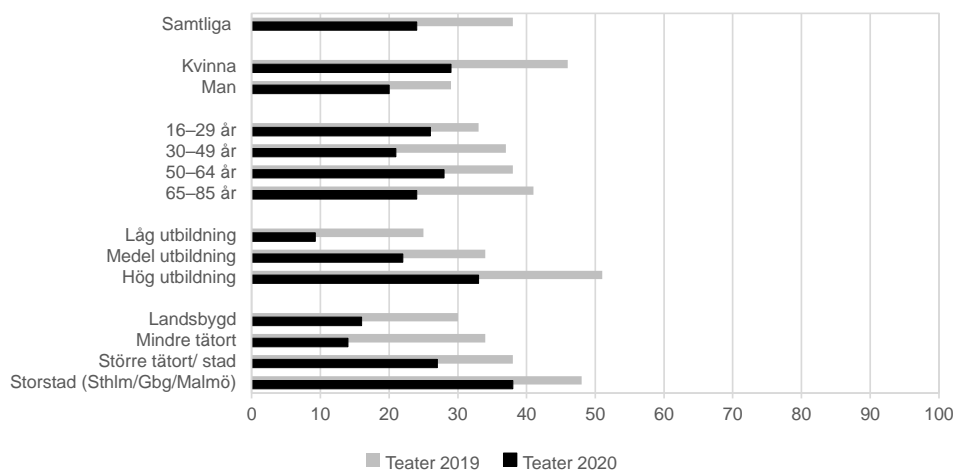
Figur 16. Gått på teater, dans, konsert och musikal 1995–2020, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1995–2020.

Kommentar: Resultaten avser besök minst någon gång de senaste 12 månaderna. Data saknas för 1996, 1998, 2000, 2002, 2012–2013 samt 2016.

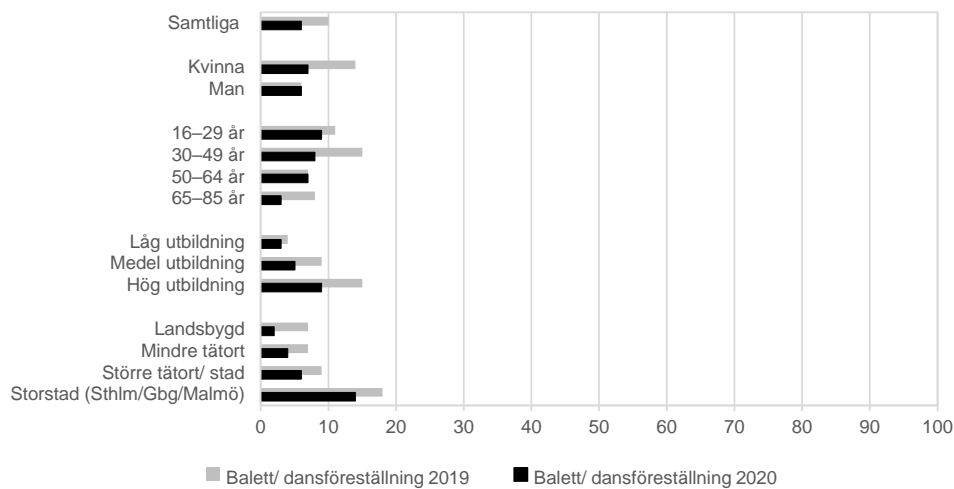
Figur 17. Gått på teater 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser gått på teater minst någon gång de senaste 12 månaderna.

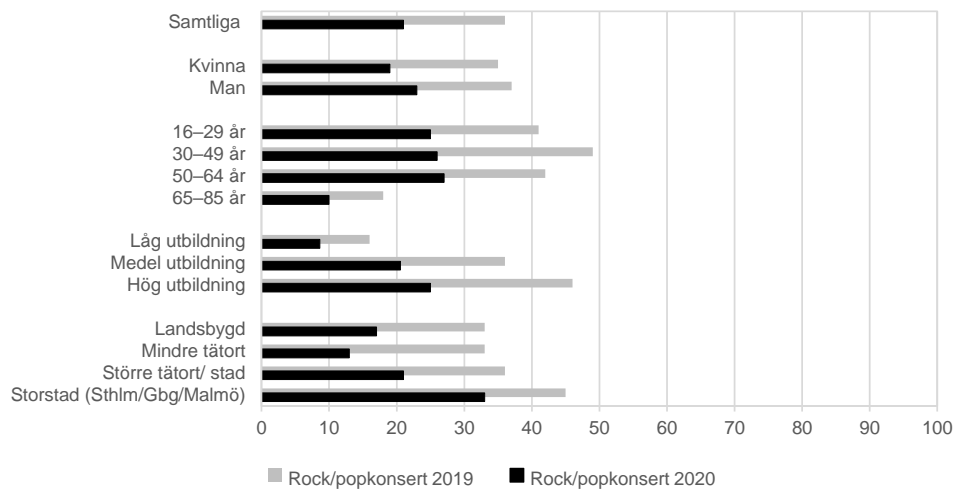
Figur 18. Gått på balett- /dansföreställning 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser gått på balett- /dansföreställning minst någon gång de senaste 12 månaderna.

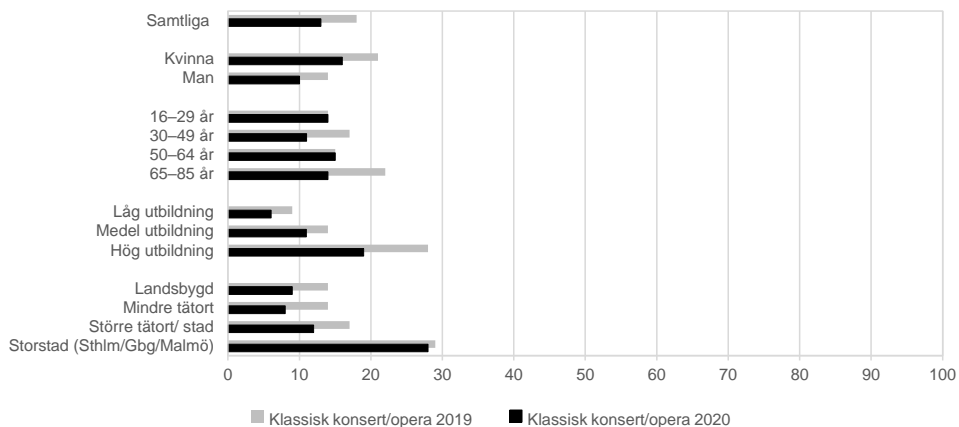
Figur 19. Gått på rock- /popkonsert 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser gått på rock- /popkonsert minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Figur 20. Gått på klassisk konsert/opera 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser gått på klassisk konsert/opera minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Gått på bio och sett på film

Resultat i korthet

- 92 procent såg på film 2020 varav 57 procent gjorde det minst en gång i veckan. Andelen ökar jämfört med 2019 då den var 51 procent.
- 52 procent gick på bio 2020, vilket är en minskning jämfört med 2019, då den var 68 procent.

Färre gick på bio 2020 och skillnaderna mellan kvinnor och män utjämnas

Invånarna gick i betydligt mindre utsträckning på bio 2020 jämfört med samtliga år från 1989. Detta är ett resultat som bryter den långsiktiga ökande trenden. Trots att den tekniska utvecklingen utan tvekan ökat möjligheterna att se på film hemma, först genom DVD-spelarens intåg och därefter strömningstjänster, ökade andelen som gick på bio fram till 2019, från 60 procent 1989 till 68 procent 2019, men minskade till 52 procent 2020. Det återstår att se om biovanorna återhämtar sig efter pandemin.

Kvinnor gick på bio i större utsträckning än män fram till 2019, men 2020 utjämnas könsskillnaderna då andelen kvinnor som gick på bio minskade mer än andelen män.

Yngre var mest frekventa biobesökare och biobesök var vanligare bland högutbildade

Biobesök minskade i alla åldersgrupper 2020 jämfört med föregående år, men yngre personer mellan 16 år och 29 år var de mest frekventa biobesökarna.

Personer med hög utbildning gick i större utsträckning på bio än personer med lägre utbildningsnivå både 2019 och 2020.

Biobesök minskade i både stad och land, men var alltså mest populärt i storstäder

Biobesök minskade 2020 oavsett om man bor på landsbygden, i tätorter eller i städer. Att gå på bio var dock fortfarande mest populärt bland personer som bor i storstäder, följt av större tätorter.

Invånarna såg på film oftare och skillnaderna mellan olika kön, åldrar och utbildningsnivåer minskar

Både 2019 och 2020 såg 92 procent av invånarna på film någon gång under året. Däremot ökade andelen som såg på film minst varje vecka från 51 procent 2019 till 57 procent 2020.

Skillnaderna mellan kvinnor och män utjämnas, då andelen kvinnor som såg på film ökade mer än andelen män. Äldre personer över 65 år såg i mindre utsträckning på film, men det fanns inga stora skillnader mellan övriga åldersgrupper.

Personer med låg utbildning såg i mindre utsträckning på film än personer med medel och hög utbildning, men skillnaderna mellan utbildningsnivåer minskade jämfört med 2019.

Skillnaderna mellan stad och landsbygd förstärks, då en större andel av invånarna i större städer såg på film minst varje vecka, medan andelen var nästan oförändrad för personer på landsbygden.

Tabell och diagram

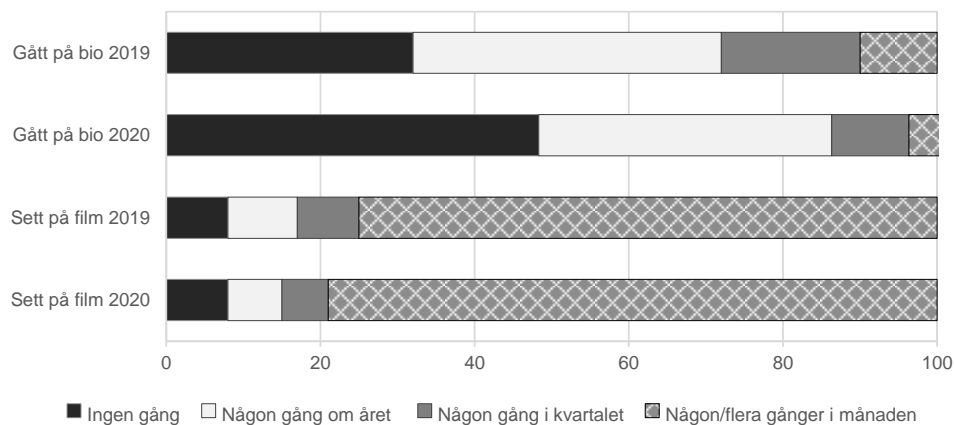
Tabell 5. Gått på bio och sett på film uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

	Bio	Film
Samtliga 2019	68	92
Samtliga 2020	52	92
Kön		
Kvinna	(53)	(92)
Man	(51)	(92)
Ålder		
16–29 år	75	98
30–49 år	64	98
50–64 år	47	96
65–85 år	35	80
Utbildning		
Låg	31	81
Medel	52	92
Hög	60	96
Stad/land		
Landsbygd	40	89
Mindre tätort	44	91
Större tätort/stad	54	92
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	63	95

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

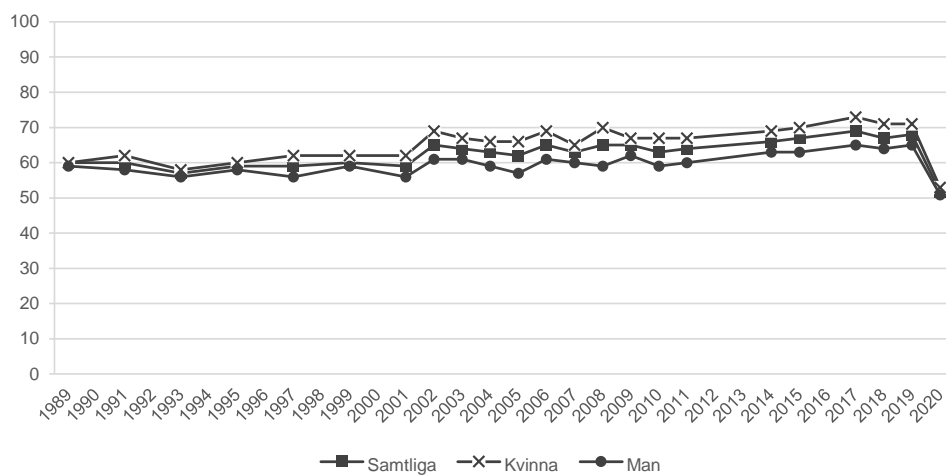
Kommentar: Resultaten avser gått på bio och sett på film minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes avser ej signifikanta skillnader inom gruppen för bakgrundsvariablerna. Exempel: Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln kön, innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan kvinnor och män.

Figur 21. Gått på bio och sett på film 2019 och 2020 uppdelat på antal tillfällen, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

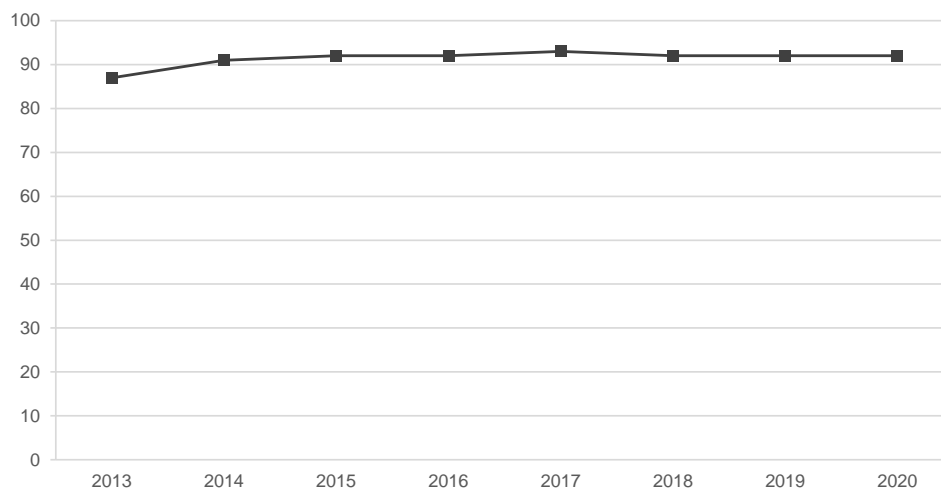
Figur 22. Gått på bio 1989–2020 uppdelat på kön, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1989–2020.

Kommentar: Resultaten avser gått på bio minst någon gång de senaste 12 månaderna. Data saknas för 1990, 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2012–2013 och 2016.

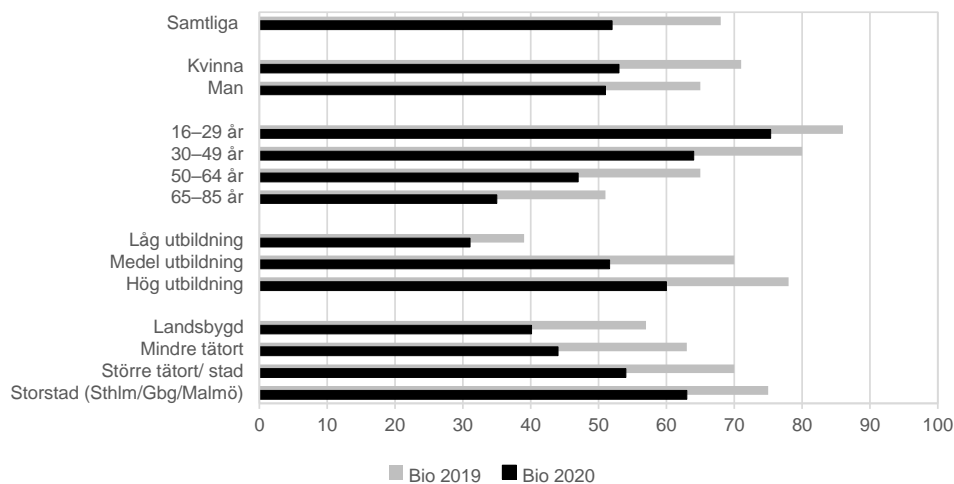
Figur 23. Sett på film 2013–2020, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2013–2020.

Kommentar: Resultaten avser sett på film minst någon gång de senaste 12 månaderna.

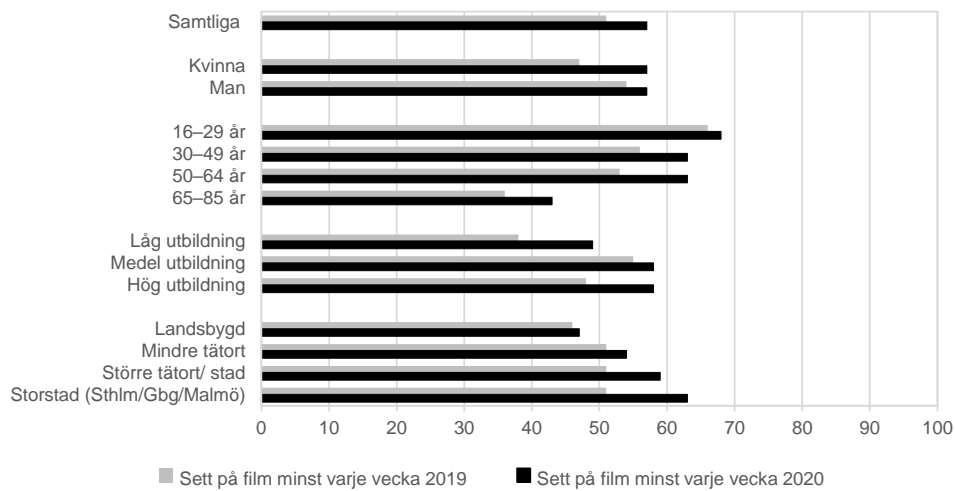
Figur 24. Gått på bio 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser gått på bio minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Figur 25. Sett på film minst någon gång veckan 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser sett på film minst någon gång i veckan.

Läsa, lyssna på böcker och musik

Resultat i korthet

- 81 procent läste någon bok 2020 och 36 procent gjorde det minst varje vecka, vilket är ungefär lika stor andel som 2019.
- 36 procent lyssnade på ljudbok 2020 och 15 procent gjorde det minst varje vecka, vilket är ungefär lika stor andel som 2019.
- 97 procent lyssnade på musik 2020 och 87 procent gjorde det minst varje vecka, vilket är samma andel som 2019.

Läsa böcker

Kvinnor läste mer än män, men skillnaderna minskar

81 procent läste någon bok under 2020, vilket är ungefär lika stor andel som under 2019. Kvinnor har läst mer än män sedan 1989, men andelen kvinnor som läste minst varje vecka minskade 2020 jämfört med 2019, medan andelen män ökade. Äldre personer var mer regelbundna läsare än yngre, men andelen som aldrig läst någon bok var högre för personer äldre än 65 år, än för yngre (22 procent jämfört med 16 procent).

Högt utbildade läste mer och var vanligast i storstäder

Personer med hög utbildning läste i större utsträckning någon bok än personer med lägre utbildningsnivå både 2019 och 2020. Storstadsbor var mer regelbundna läsare än invånare i mindre tätorter och på landsbygden, men skillnaderna minskade 2020. I storstäder minskade andelen som läst någon bok minst varje vecka till 43 procent 2020, medan den ökade på landsbygden till 32 procent 2020.

Lyssna på böcker

Kvinnor lyssnade i större utsträckning på böcker än män

Det senaste decenniet har andelen som lyssnat på någon bok ökat från 24 procent 2011 till 36 procent 2020, vilket är samma andel som 2019. Kvinnor lyssnade i större utsträckning på böcker än män och andelen kvinnor ökade jämfört med föregående år, medan andelen män var oförändrad.

Personer under 50 år lyssnade på böcker i större utsträckning än äldre

Ungefär hälften av personer yngre än 50 år lyssnade på någon bok både 2019 och 2020, jämfört med 20 procent av personer äldre än 65 år. I åldersgruppen 50–64 år ökade andelen som lyssnat på någon bok från 30 procent 2019 till 34 procent 2020.

Lyssna på böcker var vanligare bland högutbildade, men skillnaderna mellan utbildningsnivåer minskar

Av personer med hög utbildning lyssnade 45 procent på någon bok 2020, medan 32 procent av personer med medel utbildning gjorde det. Det sker dock en markant ökning för personer med låg utbildning, från 13 procent 2019 till 22 procent 2020.

Lyssna på böcker var vanligast i städer och skillnaderna mellan stad och land förstärks

Av storstadsborna lyssnade 46 procent på någon bok 2020, medan 30 procent av invånarna på landsbygden gjorde det. Lyssna på böcker ökade bland invånare i städer, men minskade på landsbygden.

Lyssna på musik

Jämställda musikvanor, men lyssna på musik var vanligast bland yngre personer

Mer eller mindre alla människor lyssnade på musik 2020 och 87 procent gjorde det minst varje vecka, vilket är lika stor andel som 2019. Både kvinnor och män lyssnade på musik och vidare var skillnaderna mellan stad och land små. Samtliga personer mellan 16 och 29 år lyssnade på musik någon gång under året, att jämföra med 93 procent av personer över 65 år. Personer med låg utbildning lyssnade i mindre utsträckning på musik än personer med medel och hög utbildning.

Tabell och diagram

Tabell 6. Läst, lyssnat på bok och musik 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

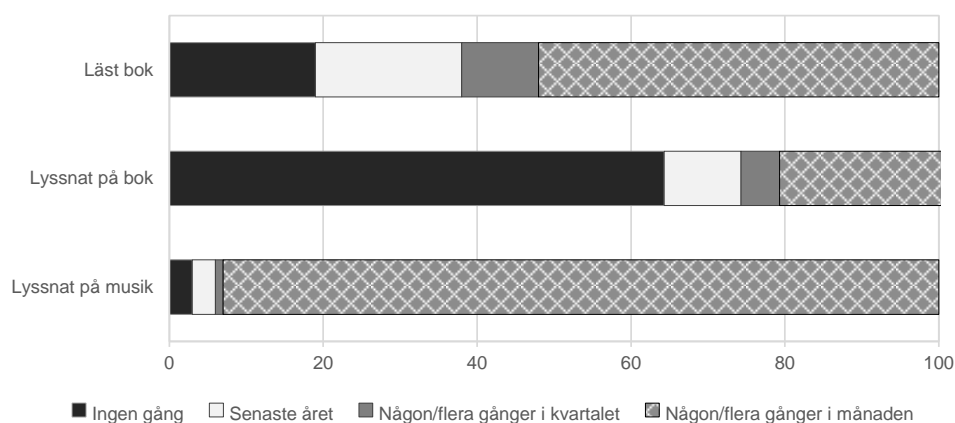
	Läst bok	Lyssnat på bok	Lyssnat på musik
Samtliga 2019	82	36	97
Samtliga 2020	81	36	97
Kön			
Kvinna	88	38	(97)
Man	74	33	(97)
Ålder			
16–29 år	84	51	100
30–49 år	85	48	99
50–64 år	81	34	98
65–85 år	78	20	93
Utbildning			
Låg	65	22	91
Medel	78	32	97
Hög	91	45	98
Stad/land			
Landsbygd	77	30	95
Mindre tätort	76	30	95
Större tätort/stad	83	36	98
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	87	46	98

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Kommentar: Resultaten avser minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes avser ej signifikanta skillnader inom gruppen för bakgrundsvariablerna.

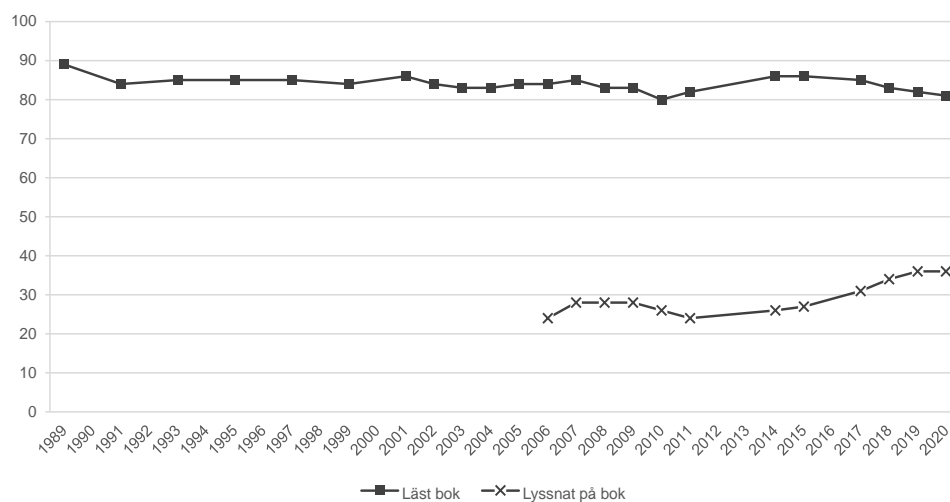
Exempel: Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln kön, innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan kvinnor och män.

Figur 26. Läst, lyssnat på bok och musik 2020 uppdelat på antal tillfällen, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

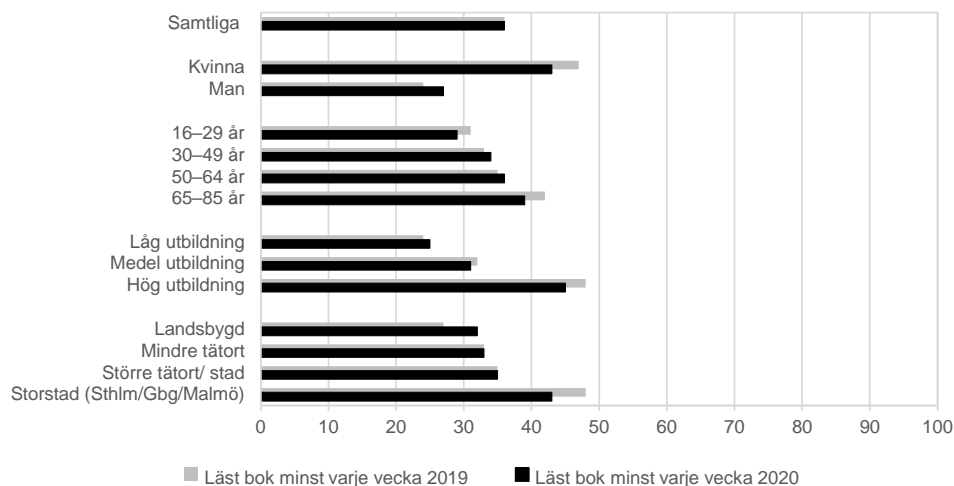
Figur 27. Läst bok 1989–2019, lyssnat på bok 2007–2019, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1989–2020.

Kommentar: Resultaten avser minst någon gång de senaste 12 månaderna. Data saknas för 1990, 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2012-2013 samt 2016.

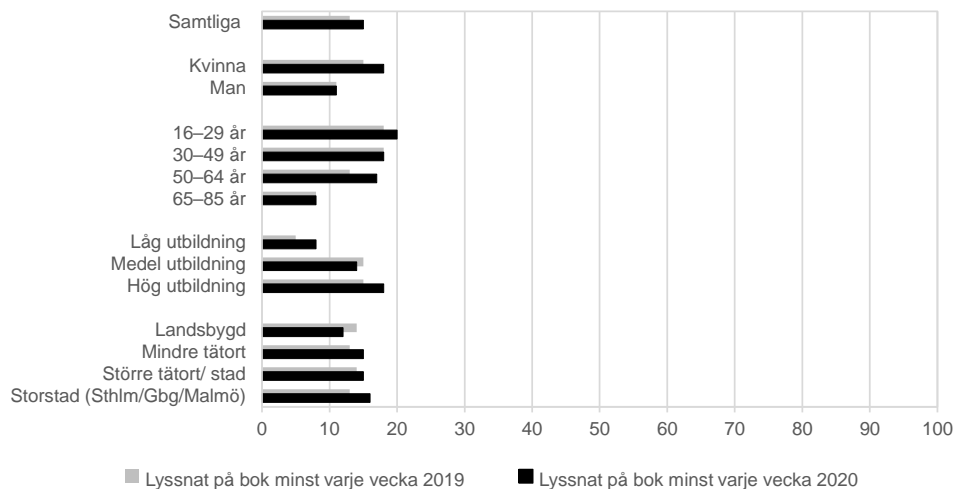
Figur 28. Läst bok minst någon gång i veckan 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser läst bok minst någon gång i veckan.

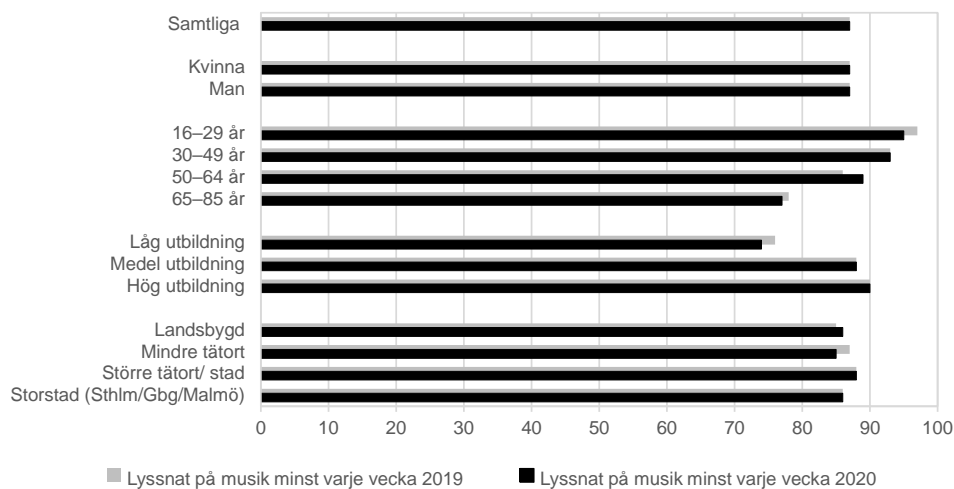
Figur 29. Lyssnat på bok minst någon gång i veckan 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser lyssnat på bok minst någon gång i veckan.

Figur 30. Lyssnat på musik minst någon gång i veckan 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser lyssnat på musik minst någon gång i veckan.

Eget skapande och utövande

Resultat i korthet

- 26 procent sysslade med handarbete eller hantverk minst någon gång i månaden 2020, vilket är en ökning jämfört med 2019 då andelen var 23 procent.
- 13 procent tecknade eller målade minst någon gång i månaden 2020, vilket är ungefär det samma som 2019, då andelen var 12 procent.
- 14 procent skrev dagbok eller poesi minst någon gång i månaden 2020, vilket är en ökning jämfört med 2019, då andelen var 11 procent.
- 13 procent dansade minst någon gång i månaden 2020, vilket är det samma som 2019.
- 11 procent sjöng i kör eller spelade musikinstrument minst någon gång i månaden 2020, vilket är ungefär det samma som 2019, då andelen var 10 procent.
- 9 procent deltog i studiecirkel eller kursverksamhet minst någon gång i månaden 2020, vilket är ungefär det samma som 2019, då andelen var 10 procent.
- 40 procent spelade datorspel eller tv-spel minst någon gång i månaden 2020, vilket är en väsentlig ökning jämfört med 2019, då andelen var 22 procent.

Eget skapande

Allt fler skapar och skillnaderna mellan kvinnor och män minskar

Invånarna ägnade sig i större utsträckning åt eget skapande 2020 jämfört med 2019. Eget skapande varierar dock över tid, andelen som sysslade med handarbete/hantverk var högst 2009, medan andelen som skrev dagbok och poesi var högst 2010. Att teckna och måla har dock ökat över tid.

Fler kvinnor än män sysslade med handarbete/hantverk, tecknade/målade eller skrev, men andelen män som ägnade sig åt eget skapande ökade mer än andelen kvinnor 2020 jämfört med 2019.

Personer med hög utbildning ägnade sig i större utsträckning åt eget skapande än personer med lägre utbildning.

Handarbete/hantverk var vanligast på landsbygden, medan storstadsbor tecknade och skrev dagbok eller poesi

Yngre personer tecknade och skrev i större utsträckning än äldre och dessa aktiviteter var vanligast i storstäder.

Personer i alla åldrar sysslade med handarbete eller hantverk, men ökningen var störst i den yngsta åldersgruppen mellan 16–29 år. Att syssla med handarbete eller hantverk var vanligast på landsbygden.

Eget utövande

Både kvinnor och män utövar kultur

Invånarna sjöng i kör eller spelade musikinstrument samt spelade dator-, mobil- och tv-spel i större utsträckning än föregående år, men övriga aktiviteter förändras långsamt över tid.

När det gäller att sjunga i kör och spela musikinstrument, så ställdes separata frågor om detta mellan 2007 och 2011, men frågorna slogs ihop i undersökningen för 2014. Det är troligt att andelen som sjungit i kör har minskat under pandemin, medan andelen som spelat musikinstrument kan ha ökat.

Både kvinnor och män utövade kultur, men resultaten kan även dölja könsskillnader i fråga om att sjunga i kör och spela musikinstrument. Kvinnor dansade och deltog i studiecirkel i större utsträckning än män. Av männen spelade 59 procent dator-, mobil- eller tv-spel någon gång under året, men det är värt att notera att andelen kvinnor som spelat ökade markant från 30 procent 2019 till 53 procent 2020. Ökningen kan dock bero på att även mobilspel inkluderades i frågans formulering 2020.

Unga utövar kultur i större utsträckning än äldre

Yngre personer dansade, sjöng i kör eller spelade musikinstrument samt spelade dator- mobil- och tv-spel i större utsträckning än äldre och dessa aktiviteter var vanligast i storstäder.

Personer med hög utbildning dansade, sjöng i kör eller spelade musikinstrument, samt deltog i studiecirkel i större utsträckning än personer med lägre utbildningsnivå. Att spela dator- mobil- och tv-spel var vanligast bland personer med medel utbildning, medan att spela teater/lajv var något som personer med både låg och hög utbildning ägnade sig åt.

Tabell och diagram för eget skapande

Tabell 7. Eget skapande 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

	Handarbete/ hantverk	Teckna/måla	Skriva dagbok /poesi
Samtliga 2019	47	31	20
Samtliga 2020	50	36	23
Kön			
Kvinna	58	43	30
Man	42	28	14
Ålder			
16–29 år	(52)	58	31
30–49 år	(52)	50	19
50–64 år	(48)	28	21
65–85 år	(50)	19	22
Utbildning			
Låg	45	18	16
Medel	50	36	21
Hög	54	43	27
Stad/land			
Landsbygd	59	(36)	19
Mindre tätort	55	(36)	21
Större tätort/stad	46	(35)	22
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	51	(38)	29

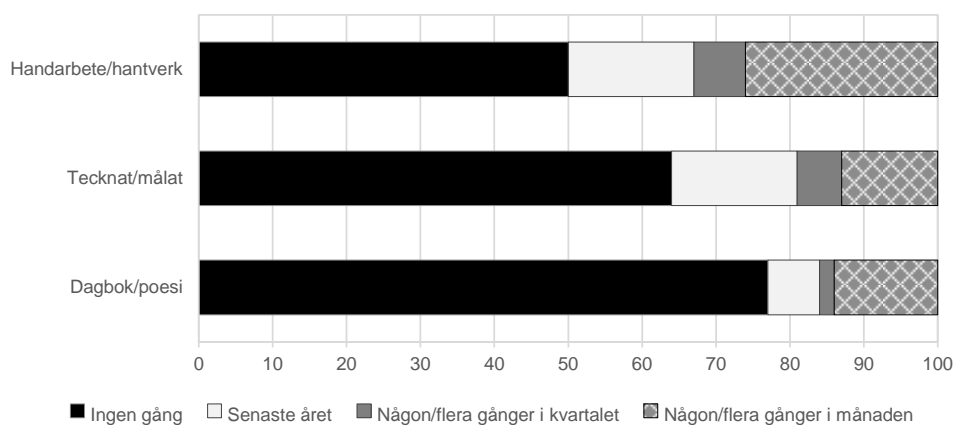
Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Kommentar: Resultaten avser eget skapande minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes avser ej signifikanta skillnader inom gruppen för bakgrundsvariablerna.

Exempel 1: Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln ålder innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan åldersgrupperna.

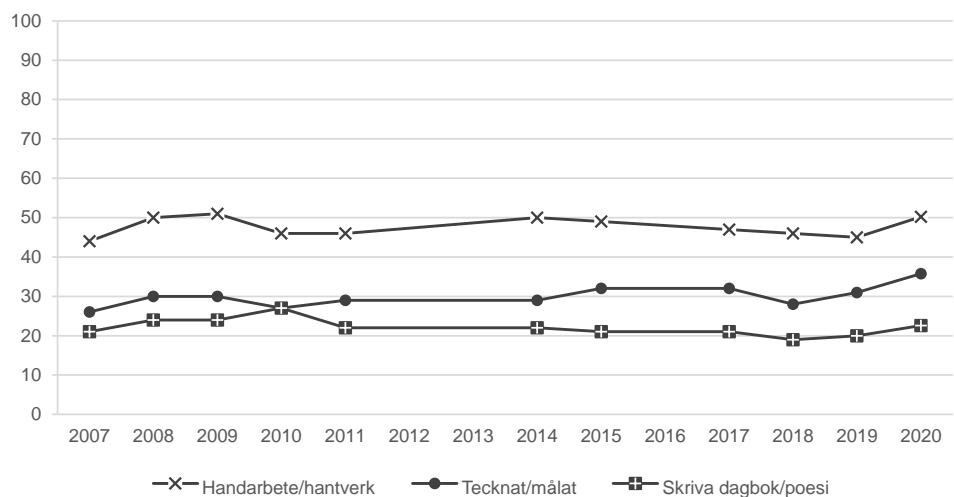
Exempel 2: Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln stad och land innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan landsbygd, tätort och stad.

Figur 31. Eget skapande 2020 uppdelat på antal tillfällen (handarbete/hantverk, tecknat/målat, dagbok/poesi), andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

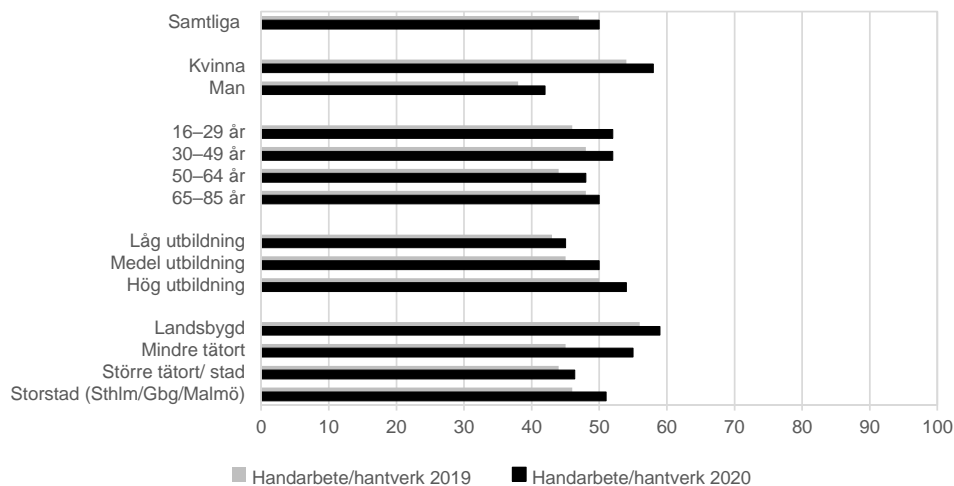
Figur 32. Eget skapande 2007–2020 (handarbete/hantverk, tecknat/målat, dagbok/poesi), andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2007–2020.

Kommentar: Resultaten avser eget skapande minst någon gång de senaste 12 månaderna. Data saknas 2012–2013 samt 2016.

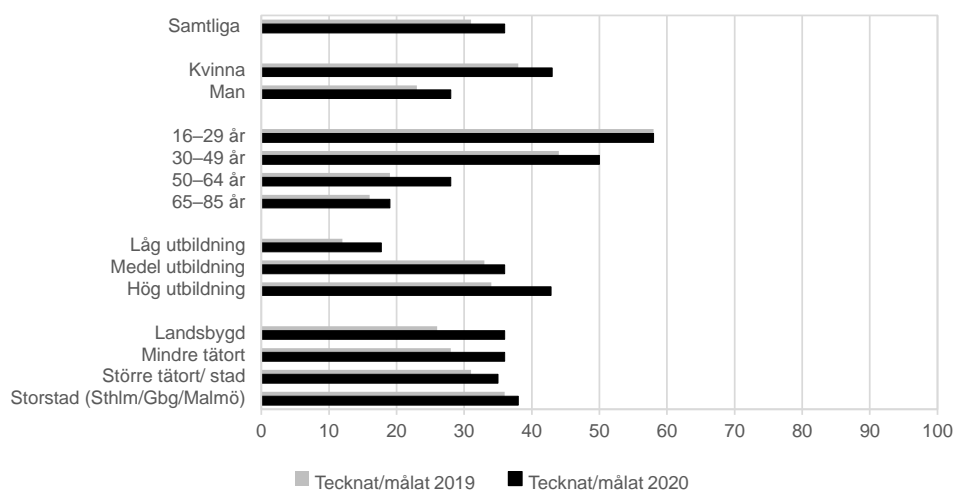
Figur 33. Sysslat med handarbete/hantverk 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildning, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser eget skapande minst någon gång de senaste 12 månaderna.

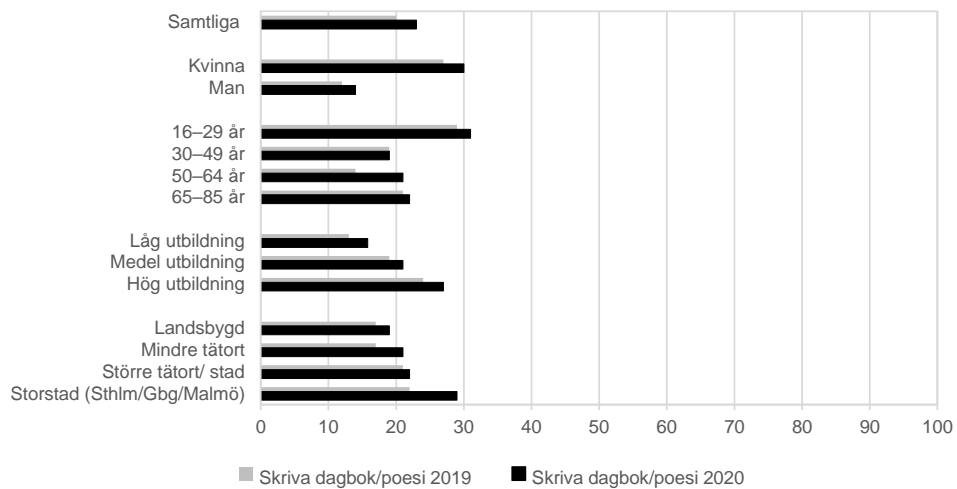
Figur 34. Tecknat/målat 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildning, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser eget skapande minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Figur 35. Skriva dagbok/poesi 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildning, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser eget skapande minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Tabell och diagram för eget utövande

Tabell 8. Eget utövande 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildningsnivå, stad och land, andel i procent.

	Dansat	Sjungit i kör/ spelat instrument	Spelat teater/lajv	Studiecirkel/ kurser	Spelat dator- /mobil- / tv-spel
Samtliga 2019	37	17	2	21	38
Samtliga 2020	36	20	3	19	56
Kön					
Kvinna	42	(19)	(3)	22	53
Man	29	(20)	(3)	16	59
Ålder					
16–29 år	57	30	7	30	90
30–49 år	46	24	5	20	71
50–64 år	35	18	2	15	51
65–85 år	18	13	1	17	30
Utbildning					
Låg	19	10	(4)	12	41
Medel	35	16	(2)	18	61
Hög	43	27	(4)	24	55
Stad/land					
Landsbygd	27	18	(2)	(23)	48
Mindre tätort	32	17	(2)	(17)	55
Större tätort/stad	36	18	(3)	(18)	56
Storstad (Stockholm, Göteborg och Malmö)	49	28	(5)	(22)	60

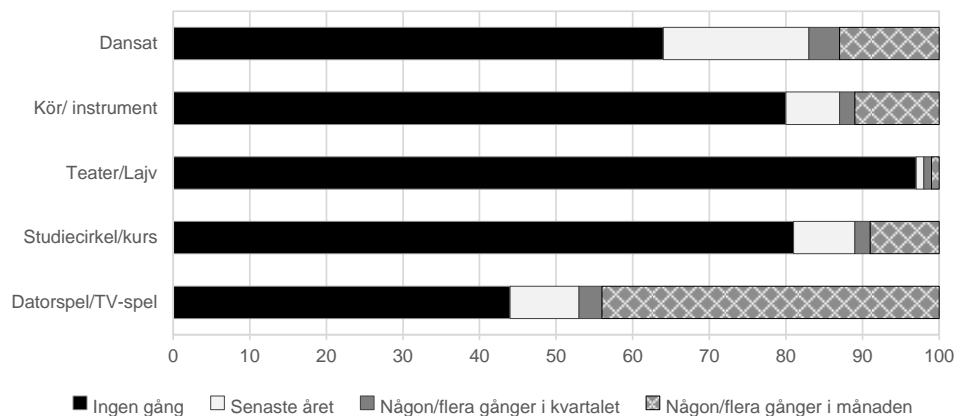
Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Kommentar: Resultaten avser eget utövande minst någon gång de senaste 12 månaderna. Resultat inom parentes avser ej signifikanta skillnader inom gruppen för bakgrundsvariablerna.

Exempel 1: Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln kön, innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan kvinnor och män.

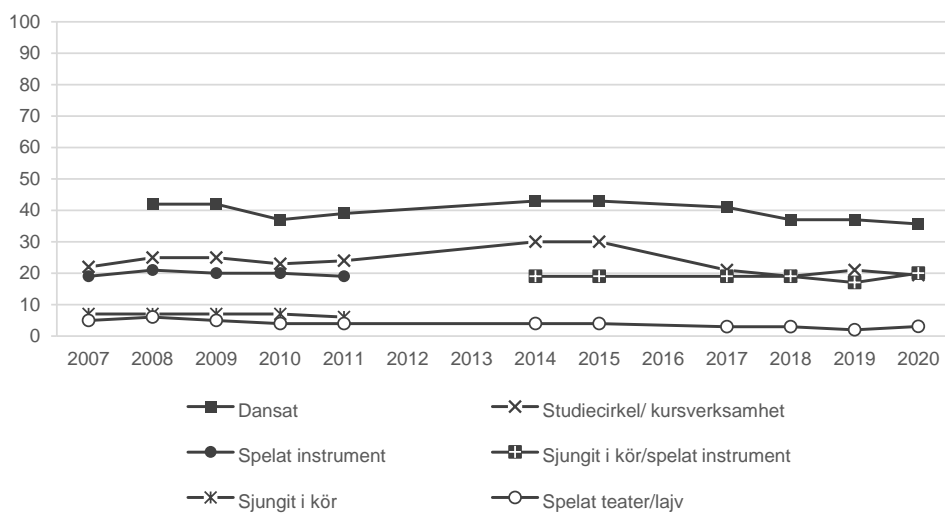
Exempel 2: Resultat inom parentes för bakgrundsvariabeln stad och land innebär att det inte finns några signifikanta skillnader mellan landsbygd, tätort och stad.

Figur 36. Eget utövande 2020 uppdelat på antal tillfällen (dansat, sjungit, spelat och studiecirkel), andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

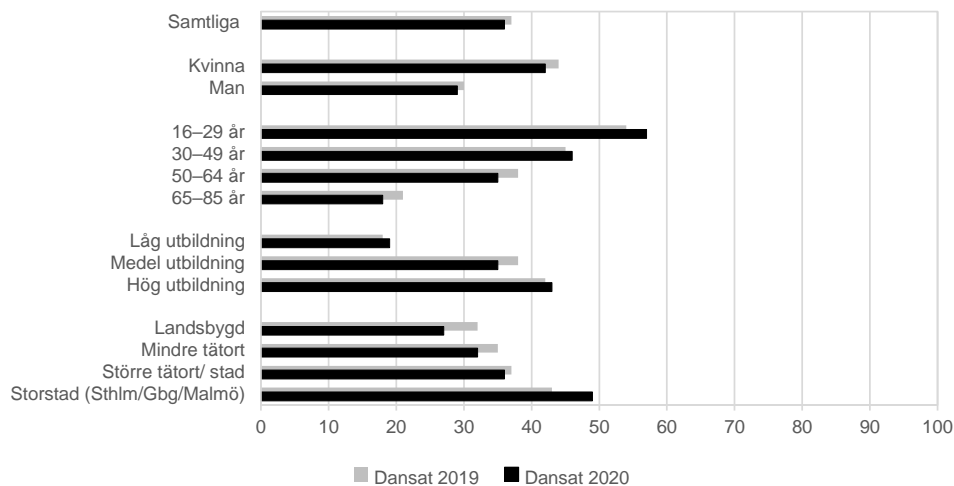
Figur 37. Eget utövande 2007–2020 (dansat, sjungit, spelat och studiecirkel), andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2007–2020.

Kommentar: Resultaten avser eget utövande minst någon gång de senaste 12 månaderna. Data saknas för 2012–2013 samt 2016. Från 2014 ställs frågan som ”sjungit i kör eller spelat musikinstrument”, detsförinnan var det två separata frågor.

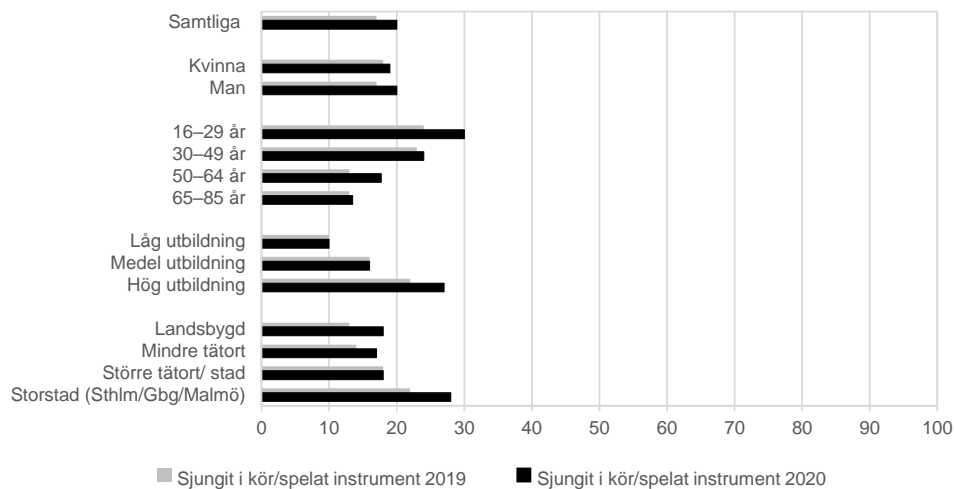
Figur 38. Dansat 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildning, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019-2020.

Kommentar: Resultaten avser eget utövande minst någon gång de senaste 12 månaderna.

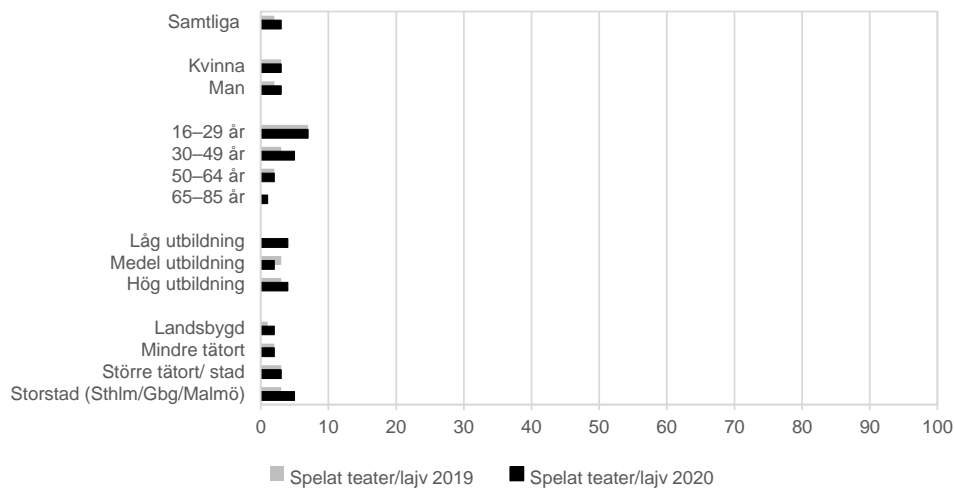
Figur 39. Sjungit i kör/spelat musikinstrument 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildning, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019-2020.

Kommentar: Resultaten avser eget utövande minst någon gång de senaste 12 månaderna.

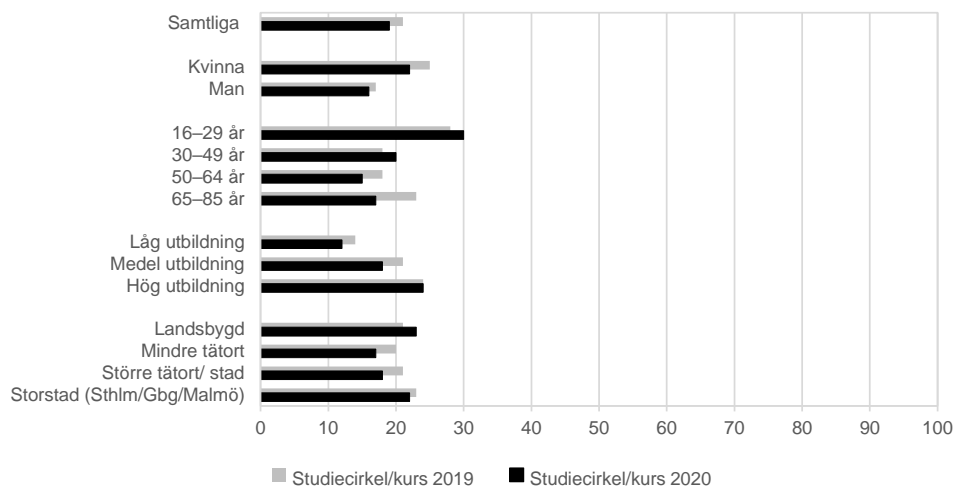
Figur 40. Spelat teater/lajv 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildning, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser eget utövande minst någon gång de senaste 12 månaderna.

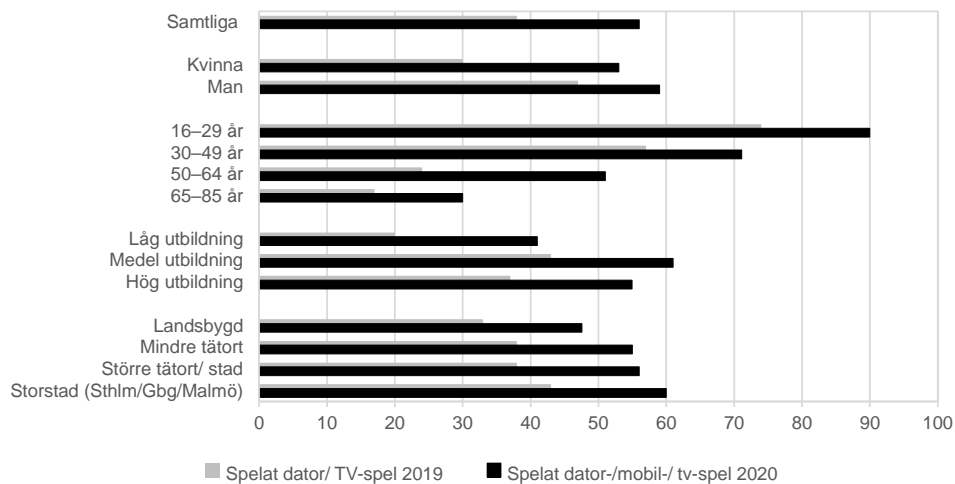
Figur 41. Studiecirkel/kurser 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildning, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser eget utövande minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Figur 42. Spelat dator-/mobil-/tv spel 2019 och 2020 uppdelat på kön, ålder, utbildning, stad och land, andel i procent.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019–2020.

Kommentar: Resultaten avser eget utövande minst någon gång de senaste 12 månaderna.

Avslutande kommentarer

Kulturvanor i förändring?

Resultaten visar att fram till år 2019 kännetecknas kulturvanorna av stabilitet snarare än förändring. Det är tydligt att rekommendationer och restriktioner med anledning av pandemin har påverkat invånarnas kulturaktiviteter 2020: besöksaktiviteter har minskat markant, medan eget skapande och utövande har ökat något.

Det är dock troligt att vissa effekter av pandemin underskattas, särskilt vad gäller besöksaktiviteter. Bakgrunden till detta är att referensperioden för SOM-undersökningen omfattar de senaste 12 månaderna och därmed sträcker sig från hösten 2019 till hösten 2020. Detta innebär att den även omfattar en period före de restriktioner och rekommendationer som infördes först i mars 2020. Det återstår att se om och i så fall hur pandemin har mer långsiktiga effekter på invånarnas kulturvanor.

I tabell 9 sammanfattas förändringar mellan 2019 och 2020 för de olika kulturaktiviteter som återfinns i SOM-undersökningarna. Kulturaktiviteter som man kan göra själv hemma var vanligare än besöksaktiviteter både 2019 och 2020, men skillnaderna har förstärkts.

Mest minskar besök på föreställningar och konserter. Andelen som gått på teater minskade med 37 procent, medan andelen som gått på bio minskade med 24 procent och andelen som besökt museum minskade med 22 procent 2020 jämfört med 2019. Även andelen som besökt bibliotek minskade, men enbart med 7 procent. Minskningen i olika besöksaktiviteter bör vidare analyseras i ljuset av restriktionerna och rekommendationerna för kulturområdet under året. Exempelvis har scenkonstområdet haft restriktioner om maximalt antal för sin publik under stora delar av året, museer har varit stängda under delar av året, medan biblioteken i större utsträckning har varit öppna för allmänheten.

Invånarna såg på film, läste bok, lyssnade på bok och musik lika mycket 2020 som 2019. Invånarna ägnade sig i större utsträckning åt eget skapande och utövande 2020 jämfört med 2019, såsom att handarbete, teckna, skriva, spela instrument, samt dator- och tv-spel. Särskilt stor var ökningen i att spela dator-, mobil- och tv-spel. Ökningen kan dock bero på att även mobilspel inkluderades i frågans formulering 2020.

Kultur tar plats i vardagen

Den vanligaste kulturaktiviteten var att lyssna på musik, vilket 97 procent gjorde minst någon gång under det senaste året, följt av att 92 procent såg på film och 81 procent läste någon bok. När det gäller besöksaktiviteter besökte 56 procent historiska sevärdheter under det senaste året, 52 procent på gick på bio, 51 procent besökte bibliotek, 43 procent gick på museum och 24 procent gick på teater. Som tidigare berörts minskade samtliga besöksaktiviteter 2020 jämfört med 2019.

Tabell 9. Besökt, skapat eller utövat kulturaktiviteter 2019 och 2020, andel i procent.

Kulturaktiviteter	2019	2020	Förändring i %	Ökat/minskat/ oförändrat
Museum, natur- och kulturarv				Minskat
Museum	55	43	-22%	
Hemslöjdsmarknad/utställning	38	34	-11%	
Konstutställning	40	33	-18%	
Historisk sevärdhet/byggnad	63	56	-11%	
Fornminne	44	42	-5%	
Naturresevat	63	62	-2%	
Bibliotek och arkiv				Minskat
Bibliotek	55	51	-7%	
Arkiv	saknas	7		
Scenkonst och musik				Minskat
Teater	38	24	-37%	
Rock-/popkonsert	36	21	-42%	
Klassisk musik, opera	18	13	-28%	
Balet/dansföreställning	10	6	-40%	
Film och bio				Minskat
Bio	68	52	-24%	
Film	92	92	0%	Oförändrat
Läsa, lyssna på böcker och musik				Oförändrat
Läsa bok	82	81	-1%	
Lyssna på bok	36	36	0%	
Lyssna på musik	97	97	0%	
Eget skapande				Ökat
Handarbete/hantverk	47	50	6%	
Tecknat/målat	31	36	16%	
Dagbok/poesi	20	23	15%	
Eget utövande				Blandat resultat
Studiecirkel/kurs	21	19	-10%	
Dator-/mobil-/tv-spel	38	56	47%	
Teater/lajv	2	3	50%	
Kör/instrument	17	20	18%	
Dansa	37	36	-3%	

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019 och 2020.

Kommentar: Tabellen visar andel i procent som minst någon gång under de senaste 12 månaderna ägnat sig åt de olika kulturaktiviteterna 2019 och 2020 samt procentuell förändring.

Kvinnors och mäns kulturvanor

Både kvinnor och män ägnade sig åt kultur, men det finns synbara skillnader beträffande olika kulturaktiviteter.

När det gäller besöksaktiviteter gick kvinnor i större utsträckning på utställningar, scenföreställningar och klassiska konserter samt besökte bibliotek, medan fler män besökte historiska sevärdheter och arkiv samt gick på rock- och popkonserter. Både kvinnor och män besökte museer och gick på bio.

Kvinnor ägnade sig i större utsträckning än män åt eget skapande, eller läste och lyssnade på böcker. Både kvinnor och män såg på film, lyssnade på musik, sjöng i kör eller spelade musikinstrument. Resultaten kan dock dölja könsskillnader i fråga om att sjunga i kör och spela musikinstrument. Det enda egna utövande och skapande som män gjorde i större utsträckning än kvinnor var att spela dator- och tv-spel.

Tabell 10. Besökt, skapat eller utövat kulturaktiviteter 2020, vanligast bland kvinnor, män eller ingen skillnad.

Kulturaktiviteter	Vanligast bland kvinnor, män eller ingen skillnad
Museum, natur- och kulturarv	
Museum	Ingen skillnad
Hemslöjdsmarknad/utställning	Kvinnor
Konstutställning	Kvinnor
Historisk sevärdhet/byggnad	Män
Fornminne	Män
Naturresevat	Ingen skillnad
Bibliotek och arkiv	
Bibliotek	Kvinnor
Arkiv	Män
Scenkonst och musik	
Teater	Kvinnor
Rock-/popkonsert	Män
Klassisk musik, opera	Kvinnor
Balet/dansföreställning	Ingen skillnad
Film och bio	
Bio	Ingen skillnad
Film	Ingen skillnad
Läsa, lyssna på böcker och musik	
Läsa bok	Kvinnor
Lyssna på bok	Kvinnor
Lyssna på musik	Ingen skillnad
Eget skapande	
Handarbete/hantverk	Kvinnor
Tecknat/målat	Kvinnor
Dagbok/poesi	Kvinnor

Kulturaktiviteter	Vanligast bland kvinnor, män eller ingen skillnad
Eget utövande	
Studiecirkel/kurs	Kvinnor
Dator-/mobil-/tv-spel	Män
Teater/lajv	Ingen skillnad
Kör/instrument	Ingen skillnad
Dansa	Kvinnor

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Kommentar: Tabellen visar om det var vanligast bland kvinnor eller män eller likartat att ägna sig åt de olika kulturaktiviteterna någon gång under de senaste 12 månaderna.

Äldre ägnade sig i mindre utsträckning åt kulturaktiviteter

Besöksaktiviteter minskade i alla åldrar med kraftigare minskning för äldre personer, särskilt för scenkonst och musik.

Personer över 65 år gick i mindre utsträckning på rock- och popkonserter samt dansföreställningar än yngre åldersgrupper. Det var dock inga skillnader mellan åldersgrupperna i fråga om att gå på teater, opera och konsert med klassisk musik.

Yngre personer gick i större utsträckning på bio och besökte bibliotek än äldre, medan det var vanligast i åldersgruppen 30–49 år att besöka museer, historiska sevärdheter och fornminnen. När det gäller att gå på utställningar, så var det inga skillnader mellan åldersgrupperna för konstutställningar, medan besök på hemslojdsutställningar var vanligast i åldersgruppen 50–64 år.

Det var vanligare att yngre personer själva skapade och utövade kultur med undantag för att syssla med handarbete och hantverk. Äldre personer över 65 år lyssnade på musik i mindre utsträckning än yngre och det är mycket små skillnader mellan övriga åldersgrupper. Äldre personer läste mer regelbundet än yngre, men andelen som aldrig läst någon bok var högre för personer äldre än 50 år, jämfört med yngre.

Tabell 11. Besökt, skapat eller utövat kulturaktiviteter 2020, vanligast i olika åldersgrupper.

Kulturaktiviteter	Vanligast i följande åldersgrupper
Museum, natur- och kulturarv	
Museum	30–49 år
Hemslöjdsmarknad/utställning	50–64 år
Konstutställning	Inga skillnader
Historisk sevärdhet/byggnad	30–49 år
Fornminne	30–49 år
Naturresevat	30–49 år
Bibliotek och arkiv	
Bibliotek	16–29 år och 30–49 år
Arkiv	16–29 år
Scenkonst och musik	
Teater	Inga skillnader
Rock-/popkonsert	16–29 år, 30–49 år, 50–64 år
Klassisk musik, opera	Inga skillnader
Balet/dansföreställning	16–29 år, 30–49 år, 50–64 år
Film och bio	
Bio	16–29 år
Film	16–29 år och 30–49 år
Läsa, lyssna på böcker och musik	
Läsa bok	Blandat resultat
Lyssna på bok	16–29 år
Lyssna på musik	16–29 år, 30–49 år, 50–64 år
Eget skapande (tecknat/målat, dagbok/poesi)	16–29 år (inga skillnader handarbete/hantverk)
Eget utövande (studiecirkel/kurs, dator-/mobil-/tv-spel, teater/lajv, kör/instrument, dansa)	16–29 år

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Kommentar: Tabellen visar i vilken eller vilka åldersgrupper det var vanligast att ägna sig åt de olika kulturaktiviteterna någon gång de senaste 12 månaderna.

Högutbildade nyttjade kulturutbudet mer än lågutbildade

Kulturanalys har tidigare konstaterat att utbildning är den del av socioekonomisk status som har störst effekt på kulturellt deltagande.⁹ Resultaten i denna rapport visar att de flesta kulturaktiviteter var vanligare bland personer med hög utbildning än bland personer med medel eller låg utbildning. För vissa kulturaktiviteter är skillnaderna större, medan de är mindre för andra.

Huruvida det sker en polarisering eller utjämning över tid har inte undersökts i denna rapport, men Kulturanalys har tidigare konstaterat att effekten av utbildning är oregelbunden och varierar för olika kulturvanor.¹⁰

⁹ Myndigheten för kulturanalys 2017, s. 43.

¹⁰ Ibid.

Tabell 12. Besökt, skapat eller utövat kulturaktiviteter 2020, andel i procent med hög och låg utbildning.

Kulturaktiviteter	Vanligast bland personer med hög, medel eller låg utbildning	Andel med hög utbildning	Andel med låg utbildning
Museum, natur- och kulturarv			
Museum	Hög	57	20
Hemslöjdsmarknad/utställning	Hög	39	23
Konstutställning	Hög	47	12
Historisk sevärdhet/byggnad	Hög	71	28
Fornminne	Hög	53	26
Naturresevat	Hög	73	39
Bibliotek och arkiv			
Bibliotek	Hög	63	35
Arkiv	Hög	9	6
Scenkonst och musik			
Teater	Hög	33	9
Rock-/popkonsert	Hög	25	10
Klassisk musik, opera	Hög	19	6
Balet/dansföreställning	Hög	9	3
Film och bio			
Bio	Hög	60	31
Film	Hög	96	81
Läsa, lyssna på böcker och musik			
Läsa bok	Hög	91	65
Lyssna på bok	Hög	45	22
Lyssna på musik	Hög	98	91
Eget skapande			
Handarbete/hantverk	Hög	54	45
Tecknat/målat	Hög	43	18
Dagbok/poesi	Hög	27	16
Eget utövande			
Studiecirkel/kurs	Hög	24	12
Dator-/mobil-/tv-spel	Medel	55	41
Teater/lajv	Ingen skillnad	4	4
Kör/instrument	Hög	27	10
Dansa	Hög	43	19

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Kommentar: Tabellen visar andelen i procent bland personer med hög och låg utbildning som ägnat sig åt de olika kulturaktiviteterna någon gång de senaste 12 månaderna.

Skillnader mellan stad och land består

Det är tydliga skillnader mellan stad och land i fråga om invånarnas kulturvanor, där invånare i storstäder var mest kulturellt aktiva. Några undantag är att det var vanligare att invånare på landsbygden sysslade med handarbete och hantverk och besökte hemslöjdsmarknader/utställningar. Det fanns vidare inga skillnader mellan stad och land när det gällde att besöka fornminnen och arkiv, teckna, spela teater, delta i studiecirkel eller kurser.

Tabell 13. Besökt, skapat eller utövat kulturaktiviteter 2020, vanligast i storstad, tätort eller landsbygd.

Kulturaktiviteter	Vanligast i storstad, tätort eller landsbygd
Museum, natur- och kulturarv	
Museum	Storstad
Hemslöjdsmarknad/utställning	Landsbygd
Konstutställning	Storstad
Historisk sevärdhet/byggnad	Storstad och större tätort/stad
Fornminne	Inga skillnader
Naturresevat	Storstad
Bibliotek och arkiv	
Bibliotek	Storstad
Arkiv	Inga skillnader
Scenkonst och musik	
Teater	Storstad
Rock-/popkonsert	Storstad
Klassisk musik, opera	Storstad
Balet/dansföreställning	Storstad
Film och bio	
Bio	Storstad
Film	Storstad
Läsa, lyssna på böcker och musik	
Läsa bok	Storstad
Lyssna på bok	Storstad
Lyssna på musik	Blandat resultat
Eget skapande	
Handarbete/hantverk	Landsbygd
Tecknat/målat	Inga skillnader
Dagbok/poesi	Storstad
Eget utövande	
Studiecirkel/kurs	Inga skillnader
Dator-/mobil-/tv-spel	Storstad
Teater/lajv	Inga skillnader
Kör/instrument	Storstad
Dansa	Storstad

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2020.

Kommentar: Tabellen visar om det var vanligast att ägna sig åt de olika kulturaktiviteterna i storstad, tätort eller landsbygd någon gång de senaste 12 månaderna.

Kulturanalys har i tidigare rapporter konstaterat att de geografiska hindren samvarierar med andra faktorer som påverkar kulturvanor, såsom att de som bor i städer i genomsnitt har högre utbildning och är yngre än de som bor på landsbygden. Värt att notera är att skillnader mellan stad och land kvarstod även vid kontroll av effekten av dessa andra bakgrundsvariabler, framför allt för mer traditionell kultur, men även för bredare populärkultur.¹¹

¹¹ Myndigheten för kulturanalys 2017, s. 44.

Referenser

Falk, Elisabeth 2020. *Kulturvanor i Sverige 1987–2020*. SOM-rapport nr 2021:20. Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs universitet.

Falk, Elisabeth, Sandelin, Frida och Weissenbilder, Marcus 2021. *Den nationella SOM-undersökningen 2020: En metodöversikt*. SOM-rapport nr 2021:2. Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs universitet.

Myndigheten för kulturanalys 2017. *Kulturvanor: Socioekonomiska analyser och tidstrender*. Kulturfakta 2017:2. Stockholm: Kulturanalys.

SOM-institutet 2021a. [2. Metodrapport Riks 2020.pdf \(gu.se\)](#) Hämtad den 10 maj 2021.

SOM-institutet 2021b. <https://www.gu.se/som-institutet/som-undersokningarna/frageformular-och-kodbocker> Hämtad den 10 maj 2021.

www.kulturanalys.se